49ՐԴ ՏԱՐԻ Թիւ 1297 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ 16/29 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1905 29 ԲԷՃԷՊ 1323 – 16 ԻԼՈՒԼ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԱԷՐՆԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՄ ԱՄԷՆ ՇԱԲԱԹ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
88, Գալաթիա Ալի Ճառտէսի, 88

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր

Մանկական Աշխարհ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԿԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنجه يومى وسباسى غزته‌در
صاحب امتيازى : اوهانس فره
ادارهسى : استانبول باب عالى جادهسنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ տարուան աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Բարոյականի և կրօնքի դասերուն մասնաւոր ուշադրութիւն պէտք է ընծայել դպրոցական յառաջիկայ շրջանին մէջ։ Վարժարաններու ընդհանուր դասախօսները անխիստ մարդիկ պէտք է ըլլան որ շաբաթը գոնէ երկու անգամ ընդհանուր աշակերտներուն բացատրեն կրօնքի և բարոյական հիմնական կէտերը, քաղաքացիական պարտաւորութիւնները իբրեւ անհատ և իբրեւ ընկերային մարդ։ Ուսմանց ծրագրի վերաբերեալ մանրամասնութիւններով ա՛նքան կը խճողենք տեսուչներուն և ուսուցիչներուն աշխատութիւնները որ բաւական ժամանակ չենք տար անոնց զբաղելու աշակերտաց հետ կրօնքի և բարոյականի իրերով։ Հին դրութեան դառնալով՝ պէտք է տղայոց մտաղ հասակին մէջ զանոնք վարժեցնել ըմբռնելու իրենց կրօնական ու բարոյական պարտաւորութիւնները։ Եթէ այդ տարիքին մէջ զանց ընենք դնել հիմը, բարձրագոյն դասարաններուն մէջ մեր խմբասիրական բացատրութեանց պարզապէս իբրեւ հետաքրքրութիւն մտիկ կ'ընեն։ Քանի որ ուսմանց համար աստիճանաւորութիւնը անհրաժեշտ է, նոյնքան և աւելի անհրաժեշտ է աստիճանաւորութիւնը կրօնքի և բարոյականի համար։ Ասոնք ալ իրենց լայն առպարէզը ունին, և դասախօսակին մեծ հոգածութիւնը ըլլալու է ո՛չ միայն պարզ հետաքրքիր՝ այլ հետեւող ընելու աշակերտը կրօնական և բարոյական հիմնաւոր դասութեանցքի մը։ Ճշմարտապէս բարոյական անհատ մը աւելի կ'արժէ մէկա՛ն ուսեալ անհատ մը՝ որ բարոյականութենէ զուրկ է։ Արհեստի, վաճառականութեան կամ ճարտարարուեստի ասպարէզին մասնաւոր յարմարութիւն ցոյց տուող համայնքի մը համար ուսմանց և գիտութեանց տարբերան ծանօթութիւններուն չափ էական են կրօնային ու բարոյական ծանօթութիւնները՝ եթէ կ'ուզենք պարկեշտ քաղաքացիներ, ընտանիքի պատուաւոր հայրեր և անգամներ առաջ բերել։

Ճշմարիտ պարտաւորութեանց գիտակցութենէն կը բղխէ պարկեշտութիւնը, պատուաւորութիւնը և համառ հետեւողութիւնը ուղիղ սկզբունքներու, որոնք կարեւոր են ընտանեկան, տուեւտական բոլոր ասպարէզներուն մէջ։ Բազմահմուտ վաճառական մը իր գործին բուն մարդը չի կրնար ըլլալ առանց ասոր, ճարտար արհեստաւոր մը իր ոլխատութեան արդիւնքները չի կրնար օգտակար ընել ընկերութեան առանց ասոր, և ուսուցիչ մը՝ որ ինքնին պակաս է բարոյականութենէ և կրօնքին ծանօթութենէն՝ ոչինչ կրնայ ընել իրեն յանձնուած գործը արդիւնաւորելու համար։ Ներքին մարդուն բարոյական պատասխանատուութիւնը հիմը պէտք է ըլլայ դասախօսութեան։ Կրթութիւնը, այսինքն զուտ գիտութեանց և ուսմանց այլազան ալաշարը, աւելորդ խճողում մըն է մարդկային մտքին վրայ, եթէ դասախօսութիւնը զուգընթաց չըլլայ անոր։ Ի՞նչ կ'արժէն արդարեւ մեր սովրած և սովրեցուցած բոլոր բաները, եթէ զանոնք օգտակար ընծայելու առաքինութիւնները, պարկեշտութիւնը, պատուաւորութիւնը և համեստութիւնը, պակսին մեզի։ Գիտական, առեւտրական և արհեստային ոեւէ ճարտարութիւն առանց վերոյիշեալ առաքինութեանց անարժէք պերճանք մըն է միայն, որ կա՛մ կը փճանայ, կամ վնասակար կը դառնայ մեր հանրային կեանքին մէջ։ Ուղղամտութիւնը, ողջմտութիւնը բարոյականութեան և կրօնքի դաւերով միայն կրնանք ձեռք ձգել։ Ուսումնական և գիտնական տրամադրութիւնները անոնցմով միայն կ'արդիւնաւորուին։ Եւ եթէ տուեւդպէս գիտակից ըլլանք այս ճշմարտութեան, եթէ անկեղծօրէն ճանչնանք թէ բարոյականը և կրօնքը ամենահին ժամանակներէ ի վեր ներշնչողը եղած են մեր հանրային և ընկերային կեանքին, ապահովապէս պիտի չանանք ամէն բանէ առաջ զօրացնել մեր սիրտը բարոյականութեամբ և կազդուրել մեր հոգին կրօնքի դասերով։

Մանուկին միտքը կակուղ կաղապար մըն է, որուն վրայ դիւրաւ և չուտով կրնանք տպաւորել այս ճշմարտութիւնները։ Շաբաթը գոնէ մէկ անգամ, շաբաթ օրերը, ընդհանուր աշակերտները պէտք է հաւաքել դպրոցի սրահին մէջ, և տեսուչը կամ ընդհանուր դասախօսակը պէտք է արտասանէ, բերանացի կամ գրաւոր, պատշաճ բարոյական ու կրօնական յորդորականներ, և այսպէս շարունակաբար, և այն տեղն անկարելի է որ դասախօսութեան արդիւնքները չտեսնուին մեր աղայոց կացուցիրքին վրայ, ըլլա՛յ իրենց տունի կեանքին, ըլլայ ընկերային կեանքին մէջ։ Տեսուչները կամ ընդհանուր դասախօսակները այպէս մինչեւ իսկ տունին մէջ կրնան բարոյական հակակիռ մը հաստատել իրենց խնամքին անձնատուր եղող աշակերտներուն և անոնց ծնողներուն վրայ։ Այո՛, մինչեւ մէկ ասպիճան իրաւունք ունին հայրերը՝ երբ իրենց զաւակներուն անկրթութեան և կապուտութեան պատասխանատու կը բռնեն դպրոցը։ Վարժապետները կրնան իրաւունք տալ մեր ըսածին, եթէ մտածեն թէ իրենք իսկ իրենց զաւակներուն դասախօսութեան համար պարզ հայրերէն աւելի բան մը չեն կրնար ընել, և իրենք ալ միւսներուն պէս դպրոցէն կ'ուզասեն։ Հայհոյիչ, շաղակրատ աշակերտ մը յանախ իր յոռի ունակութիւնը կը զարդացնէ դպրոցական շրջանակին մէջ, ուր ի գործ դրուած բանիմաց հսկողութիւն մը մեծ ազդեցութիւն կրնայ ունենալ այդ յոռի ունակութիւնը փճացնելու համար։ Ընդհանրապէս վարժապետները կը յայտարարեն թէ դպրոցէն դուրս իրենց աշակերտներուն կացուցիրքին չեն խառնուիր, բայց այս յայտարարութիւնը տրամաբանական չէ դիւաւոր երկու պատճառներով. Ա. Դպրոցական ազդեցութիւնը, և Բ. Ծնողներուն վրայ տարածութիւնը։ Դպրոցը մարզարան մըն է, որ իր արդիւնքը ցոյց պէտք է տայ. պարզ արհեստաւոր մը անգամ իրաւամբ կը պահարակուի իր աշակերտին անճարակութեան և անքաղաքավարութեան համար։ Ծնողք դպրոցին վրայ իրենց ունեցած վստահութենէն արդիւնքի մը սպասելու իրաւունք ունին միշտ, և թէեւ այս պարագան ազատ չի կացուցաներ զիրենք ծնողական ու բարոյական պարտաւորութենէն, բայց մի՛շտ իրաւունք կ'ունենան դպրոցով եւս ապահովելու իրենց զաւակներուն բարեկրթութիւնը։ Թո՛ղ թէ յաճախ կը պատահի որ իբրեւ բարեկիրթ ըրկուած աշակերտ մը իբրեւ անկիրթ և անքաղաքավար եւս կը դառնայ վարժարանէն։ Հետեւաբար, վարժապետները չեն կրնար պատասխանատուութենէն ազատել զիրենք վերոյիշեալ հում յայտարարութիւնը ընելով։ Եթէ մտածեն, մասամբ իրաւունք պիտի տան ծնողներուն, ինչպէս վարժապետութենէ հրաժարող երբեմի վարժապետներ իրենք ալ առաջինը կ'ըլլան դպրոցէն սպասուած բարեկրթութեան պակասին դէմ գանգատողներէն։ Մնդիրը ա՛յն է թէ ճշմարիտ չափով համեմատութիւն մը պէտք է դնել ծնողական և դպրոցական պարտաւորութեանց միջև։ Եթէ կ'ընդունինք որ դպրոցը ուսմունքի և գիտութեան մարզարան մը ըլլալուն չափով ու անկեղ ալ աւելի դասախօսութեան անկարան մըն է, ուր նորածիլ բողբոջներ իրաւունք ունին կրօնքի ու բարոյականի արեւուն տակ տաքնալու և ուռճանալու, վարժապետներէն արդիւնքի մը պէտք է սպասել անհրաժեշտօրէն. եթէ բարոյական ազդեցութիւն ըսուած բանը գոյութիւն ունի, —ինչպէս գիտենք թէ ունի, զայն առաւելապէս վարժապետները կրնան ունենալ իրենց աշակերտներուն վրայ, եթէ անգամ մը կարենան ձեռք բերել ազդելու գաղանիքը։

Պատիժները և գովեսանները կը տրուին մտիմայն նեսաի առնուելով աշակերտին կարողութիւնը ուսմանց մէջ. անոր բարոյական գնացքը, տունին մէջ անոր վարմունքը, եկեղեցիին մէջ անոր կացուցիրքը, վերջապէս անհատական ու ընտանեկան ընթացքը չեն կշռեր պատիժին ու վարձքին նժարին մէջ. բարի է, պատուական է ա՛յն աշակերտը միայն կամ ա՛յն աշակերտուհին, որուն անունը պատուոյ տախտակին վրայ կ'արձանագրուի իբրեւ աշխատասէր, իբրեւ կարող իր դասերուն մէջ։ Դասախօսած վարժարաններէս մէկուն մէջ զարմանքով ականատես եղած եմ այսպիսի իրողութիւններու։ Դասարանին մէջ միշտ անհնազանդ գտնուող, ուսուցիչներուն դժգոհութիւն պատճառող, անանց անհնազանդ եղող աշակերտներ և աշակերտուհիներ ոսկեղօծ չրջանակին վրայ կը շողան իբրեւ աշխատասէր և իբրեւ առաջնակարգ իրենց դասերուն մէջ։ Այս դրութեամբ ի՞նչպէս կ'ուզէք որ բարոյական ազդեցութիւն մնայ այլ եւս ուսուցիչին վրայ։ Ընդհակառակն, աշակերտին մէջ նախ պէտք է փնտռել պատուաւոր մարդը, բարոյական էակը, պարկեշտ և ճշմարտախօս անձը, զա՛յն վարձատրելու համար. մնացեալը ինքնին կուգայ։ Բնականէն ուշիմ կրնայ ըլլալ պատանին, յիշողութիւն և դատողութիւն կրնայ ունենալ մէկ ակնարկով ըմբռնելու համար աւանդուած դասը, բայց ասիկա չի նշանակեր թէ բարոյական մարդը կատարեալ ըլլայ անոր մէջ, և երբ տեսնէ թէ իր ուսումնական կարողութեան կարեւորութիւն կը տրուի աւելի, և պատիժն ու վարձքը անոր համեմատ կը բաշխուի իրեն, սկսուած բարոյական թուլացումը կը շարունակէ անոր մէջ, մինչեւ որ այլ եւս բնաւ ուշադիր չըլլայ իր ներքին մարդուն պատուաւորութեան։ Մնողք դպրոցին կողմէ իրենց սպասած արդիւնքին մէջ առաւելապէս ի նկատ կ'առնեն իրենց զաւակին կրթութեան բարոյական մասը, որուն մէջ եթէ աչքառու թերութիւն մը նշմարեն, ուսումնական մասը չի շահագրգռեր զիրենք այնքան։

Համայնքին ընդհանուր օգուտն ալ կը պահանջէ որ բարոյական կրթութիւնը առողջ հիմերու վրայ դնուած ըլլայ դպրոցներուն մէջ՝ սերունդին բարեկրթութիւնը և ուղղամտութիւնը ապահովելու համար։ Զուտ գիտնականներէ բաղկացեալ հանրութիւն մը ա՛յ կարելի է և ոչ հարիւրաւոր. մեր համայնքին համար մասնաւորապէս որ առուտուրի, արհեստի և հողային գործերով զարգացած է, բարոյական առաքինութիւնները անհրաժեշտ են, և եթէ դպրոցը ուսմունք միայն ջամբելու աշխատութեամբ պիտի գոհանայ, դասախարակութենէն հոգը ընտանիքներուն վրայ ձգելով, իր բուն ուղղութենէն շեղած կ'ըլլայ, որովհետեւ նախակրթութեան նպատակը աւելի բարոյական է քան ուսումնական։ Հասարակաց ողջմտութիւնը միշտ այս մտքով ըրած է իր դատաստանը դպրոցներու մասին, և իրաւունք ունի։ Ուսումնական տեսակէտով ամենէն աւելի համբաւ չահած վարժարաններուն աշակերտները դժգոհութեան առիթ ընծայած են ծնողներուն և դիտողներուն եթէ բարեկրթութիւն և պարկեշտութիւն չտեսնուին անոնց վրայ։ Այս պարագային ուսումնականը իմաստակ կը նկատուի իրաւամբ, և հանրային դատաստանին մէջ սխալ գաղափար մը կը գոյանայ ուսման և գիտութեան մասին։ Ժողովուրդը ուսումը և գիտութիւնը բարոյացուցիչ կը նկատէ, այսինքն անոնց անհրաժեշտ մասը կամ արդիւնքը կը համարի բարոյական դասախարակութիւնը։ Տունին մէջ, փողոցին մէջ, ընկերութեան մէջ տղուն բարոյական առաւելութիւնները կ'ուզէ տեսնել, և այդ առաւելութիւններուն հետեւանքը կը նկատէ անոր ուսումնական կրթութիւնը և յառաջդիմութիւնը. և եթէ այդ առաւելութիւնները չըլլան, տղուն իմացական զարգացումը չաղդեր երբեք ո՛չ ծնողքին և ոչ հանրութեան աչքին։

Բոլոր թաղային մարմինները իրենք իսկ կը խոստովանին թէ մեր դպրոցներուն մէջ կարգապահութեան և հակուութեան գործը խիստ թոյլ է. բայց ցաւալի է որ ընդհանուր դասախարակներու ընտրութեան մասին իրենք ալ թոյլ կը գտնուին, և գոնէ տեսուչներուն չեն յանձնարարեր խստիւ հոգ տանիլ աշակերտներուն բարոյական կրթութեան։ Ինչո՞ւ ամէն տեսուչ պարտաւոր չըլլայ շաբաթական դասախօսութեան մը կամ բեմբասացութեան մը ի ներկայութեան ընդհանուր աշակերտներուն։ Ինչո՞ւ շաբաթը գոնէ մէկ անգամ կարելի չըլլայ հակակիռ մը հաստատել տղայոց ընդհանուր վարմունքին վրայ, և մասնաւոր կարգադրութիւններ չըլլան հակակիռ համար աշակերտներուն ընթացքը եկեղեցիին, տունին և փողոցին մէջ։ Մեր տղայութեան ժամանակ մեր ընդհանուր դասախարակը մասնաւոր մէթոտ մը ունէր իւրաքանչիւր աշակերտի վարմունքին տեղեակ ըլլալու. եկեղեցիին, տունին, փողոցին մէջ անոնց կացուցիրքի մասին։ Շաբթուան մէջ յատուկ օր մը, ընդհանրապէս Բ. օրը, նոյն իսկ մէկ ժամ դասերը ընդհատելով, մանրակրկիտ քննութեան մը բովէն կ'անցընէր մէն մի աշակերտի շաբաթական արարքը, որ իրեն տեղեկագրուած կ'ըլլար իր կողմէ կարգուած յատուկ դասախօսներու մէջոցաւ։ Այս առթիւ սահկայն դիտել տանք թէ ընդհանուր դասախարակը ընդհանրապէս ազդեցիկ, և բարոյական ու կրօնական դասախօսութեան մասնագէտ պաշտօնեայ մը կ'ըլլար։ Նախակրթութիւնը այս կերպով աւելի արդիւնաւոր կը դառնայ և գոհացուցիչ կ'ըլլայ թէ՛ ծնողքին և թէ աշակերտին համար։ Բարոյական երկիւղ մը կ'ունենար աշակերտը իր ուսուցիչէն, ինչպէս զաւակ մը իր հօրմէն, աշկերտ մը իր վարպետէն, և հանրային բարոյականը այսպէս աւելի վառ կը պահուէր, և ամօթխածութիւնը կը փայլէր ամէն կողմ։

Կը տեսնուի թէ հիմա տեսուչներուն պաշտօնը ընդհանրապէս դրամ գանձել և տատցագիր տալ, ժամանակացոյց պատրաստել և ուսուցիչներուն վրայ հսկողութիւն ընել է, իսկ բարոյական կրթութեան պատասխանատուութիւնը ո՛չ մէկուն վրայ կը ծանրանայ։

Երեւութապէս պատասխանատուները շատ են, բայց իրականին մէջ ոչ ոք կը ներկայանայ։

Կրօնական պարտաւորութեանց կատարման մասին ալ նոյն անտարբերութիւնը կը տեսնուի մեր դպրոցներուն կողմէ։ Տարին երկու անգամ միայն, Զատկին և Ծնունդին, հաղորդուելու պարտականութիւնը կայ տակաւին։ Բայց ասով չի վերջանար կրօնքի մասին մեր զաւակները նախանձախնդիր ընելու պարտականութիւնը։ Ինչո՞ւ ամէն շաբաթ իրիկուն թաղային դպրոցները կարգաւ իրենց աշակերտները եկեղեցի չտանին ուղղակի վարժարանէն. ինչո՞ւ շաբաթուան օրերուն մէջ ալ եկեղեցական յիշատակներու տօներուն մասնակից չըլլան աշակերտները իրենց ներկայութեամբ։ Եթէ դպրոցին մէջ դաս մը պակաս տրուի, Հոգաբարձուն ու Տեսուչը իրար կ'անցնին, բայց ո՞ր Հոգաբարձուն և ո՞ր տեսուչը նո՛յն նախանձախնդրութիւնը կ'ունենայ երբ, զոր օրինակ, Բարեկենդանի շաբթուան տօներուն իրենց դպրոցին աշակերտները կարգաւ եկեղեցի չեն տարուիր։ Անտարբեր Հոգաբարձուն, անտարբեր Տեսուչը նո՛յն անտարբերութեան մէջ կը մնծցնէ իր թաղին զաւակներն ալ, ու հանդիսաւոր օրերու պատարագին միայն բազմութեան առջեւ կրօնային ջերմեռանդութեան երեւոյթները փրկելու համար մասնաւոր միջոցներ ձեռք կ'առնուին տղաքը եկեղեցի առաջնորդելու։ Բայց բազմութիւնը պատճառ մը չէ որով միայն տղաք եկեղեցի տարուին, եկեղեցին հոն է, ժամերգութիւնները ճշդիւ կը կատարուին, և պաշտօնեայ ու աշակերտ կրնան և պարտաւոր են երթալ աղօթել ու խոկալ։ Այս ոգիով դասախարակած սերունդը բարոյապէս բարդիւնաւոր կրնայ ըլլալ։ Ատուծոյ երկիւղը այս կերպով կրնայ ներգործել հաւատացեալին վրայ, և կրօնական անտարբերութիւնը այս կերպով միայն կրնայ բարձուիլ։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԻԱՍԵԱՆ

ԿՆՈՋ ՄԸ ՆԱՄԱԿԸ

Թէ ԱՄՈՒՍԻՆՆ ԻՆՉԵՐ ՔԱՇԵՑ ՕԼԻՒՆ ՁԵՌԻՆ

Ամուսինս հիւանդ է, բայց եա ուրախ եմ յոյժ. հիւանդութիւնը անյուսալի պատահարի մը հետեւանք է, որ վախճան տուած է ամուսնոյս մոլութեան։

Ահա՛ ինձ մեծ օր մը, փոխանակ այն ընտանեկան տառապանքներով լեցուն օրերուն, որոնց մէջ պատահածներուն մնծագոյնը դրացիներէս պահած էի ամչնալուս։

Ամուսինս առաջին անգամ արբեցութեան սկսաւ մտնելու համար վընասը՝ որ ըրաւ իր ապրանքներուն գիներուն կոտրուելուն պատճառաւ։ Ի զուր խրատեցի զինքը թէ օղի, գինի խմելով ապրանաց գիներն չէին բարձրանար և կատարեալ վնաս մը չտնաւ չէր վերածուեր. խրատներուս վրայ զայրացաւ. ապա սկսաւ առաւօտներն ալ խմել։

—Վնասը վճառատանս մէջ մաքիս վրայ կը ներգործէ, պէտք է խմեմ որ մոռնամ, կ'ըսէր։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹՈՐԹՕՆԸ 73

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՓԱՐԱՅՈՎ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ի.

ՉԻՆՈՒ ՖՈՒԱՆՄԱՍՈՆՆԵՐԸ

Օրիորդին և երիտասարդին կացութիւնը խիստ ծիծաղաշարժ էր, հետեւաբար դեռատի աղջիկը չկրնալով ինքզինքը զսպել, խնդալ սկսաւ։ Երկու օրաակիցները հիմա սկսան խօսակցիլ իրարու հետ։ Միս Օռէթ մանրամասնաբար պատմեց թէ՝ չոգենաւին մէջ ծովային ոգի մը գտնուելու առասպելը ո՛րչափ տակնուվրայութիւն պատճառեց և թէ նաւասիները ո՛րչափ ահուդողի մատնուեցան տեսնալով որ այս ուրուականը կամ ծովու ոգին՝ անբացատրելի չարիքներ պիտի հասցնէ իրենց։ Լավառէտ հիմա վախը փարատած, անվերջ ծիծաղներով կունկնդրէր իր սարքած մէկ խրամանկ խաղին ծիծաղաշարժ հետեւանքները։ Միս Օռէթ խօսակցութեան ընթացքը փոխելով,

— Արդեօք անօթի՞ էք, Գ. Լավառէտ ըսաւ, այս ենթադրութիւնը երկու օրէ ի վեր հալումաշ կընէ զիս և վախնալով որ երբ մենք վերը համադումներով կը յղփանանք դուք հոս անօթի ծարաւ կը տանջուիք. ամբողջ խելքս գործածեցի և միջոց մը գտնելով մինչեւ հոս եկայ։

Միս Օռէթ մանրամասնաբար պատմեց թէ՝ ի՞նչպէս գրաւի մտաւ նաւապետին հետ և թէ՝ ինչպէս օգտուելով անոնց նախապաշարումէն յաջողեցաւ մինչեւ հոն գալ։ Եւեոյ չրջադդեստին տակէն տոպրակ մը հանեց, ուր բաւական քանակութեամբ պիւսքիւիթ, օտոլաք, երշիկ և երկու շիշ ալ գինի կար դեռեղուած։ Լավառէտ ասոնց ամէնքը տեսնելով,

—Ճշմարտապէս երախտապարտ կ'ընէք կոր զիս օրիորդ, ըսաւ, ձեր այս թանկագին հոգածութեան արժանանալու չափ քաղդաւոր չէի նկատեր զիս։

—Դուք գործի մարդ էք, Գ. Լավառէտ, պատասխանեց աղջիկը, երբ գործ կայ խօսքով չեն զբաղիր. ի՞նչ օգուտ կայ հիմայ անգամ մըն ալ կրկնել տալէ թէ՝ ես կեանքս ձեզի կը պարտիմ և թէ ինչ որ ալ ընեմ, ձեր երախտիքին մէկ հարիւրերորդը չեմ կրնայ փոխարինել։ Մնաց որ ասկէ ետք ալ պատճառ չունիք տառապելու, վաղը երբ ես ողջ առողջ չոգենաւին վրայ ելլեմ, այլ եւս ամէն մարդ պիտի համոզուի թէ ուրուական մը չկայ դաղաղներու մթերանոցին մէջ, որուն դրան առջեւ պահապան դնելու պէտք պիտի չտեսնուի և ես ազատ կերպով պիտի կրնամ ձեզի այցելել ու պաշար հասցնել։

Միս Օռէթի այս խօսքերը վերջին ծայր ուրախութեամբ ունկնդրեց Լավառէտ, որ անմիջապէս բռնեց մանկամարդ աղջկան ձեռքը և համբուրել փորձեց զայն։ Միս Օռէթ երիտասարդին այս ընթացքին առջեւ պահ մը տատամսեցաւ։

—Մի՛ վախնաք օրիո՛րդ գոչեց Լավառէտ, մեր նախահայրերը երբ արտակարդ պատիւ մը ընծայել ուզէին դքսուհիներուն, անոնց ձեռքերը կը համբուրէին, ձեր ինձ նկատմամբ ցոյց տուած անձնուիրութիւնը ո՛չ միայն յաւէտ երախտապարտ կը կացուցանէ զիս ձեզ, այլ նաեւ երախտագիտական բուռն զգացում մը կը ծնցունէ իմ մէջս ձեր պատուարժան հօր նկատմամբ, որ արտօնեց ձեզ այս ատիճան անձնուիրութիւն ցուցնելու ինձ,

—Հայրս ո՛չ արտօնեց և ոչ ալ չարտօնեց զիս, միայն թոյլատրեց որ ուզածս ընեմ. ես ալ անոր այս հաւանութիւնը, իբրեւ կատարեալ համարձակութիւն նկատեցի և ալ անկատ կերպով սկսայ գիտցածս ընել.

—Բայց ձեր հայրը անպատճառ լուր ունի ձեր հոս գալէն։

—Ո՛չ, երբ ձեզի օգնելու արտօնեց զիս, չէր գիտէր թէ մինչեւ հոս գալու չափ պիտի յանդգնէի, ետքը երբ հրապարակ գրաւի մտայ, յանդիմանեց իսկ զիս։

—Ձեզի՞ յանդիմանեց։

—Այո՛ Գ. Լավառէտ, նաւապետին հետ գրաւի մանելէս ետք հայրս զիս մէկ կողմը քաշեց և ըսաւ թէ «վստահեմ որ բռնած դրաւդ պիտի չգործադրես»։ «Ինչու չպիտի գործադրեմ եղեր հարցուցի»։ «անոր համար որ զատասխանեց հայրս, անվայել է գիշեր ատեն Լավառէտի հետ առանձին դտնուիլդ»։ Ես գործին այս մասը չէի խորհած, հօրս այս առարկութիւնը դժուարութեան մատնեց զիս։

—Շիտակը կ'ուզէք, գոչեց Լավառէտ, այդ կէտին ես ալ չէի անդրադարձած։

—Եւ սակայն յարեց աղջիկը, պընդեցի հօրս առջեւ և քանի որ ինքը մասնաւոր յարգանք մը կը տածէր Ձեզ նկատմամբ, արտօնեց գիշեր ատեն հոս գալս, սա պայմանով որ սակայն, բացարձակ դաղտնապահութիւն խնդրեմ Ձեզմէ այս միջադէպին առթիւ։

—Ահ օրիո՛րդ, ըսել է թէ ձեր հայրը, վստահ է թէ ինձմէ չարիք մը չկրնար հասնիլ ձեզ։

— Ինծի չարիք ընել, կարելի՞ բան է որ առանկ կասկած մը անցնի ա՛ և է մէկու մը մտքէն։

Միս Օռէթ ա՛ստիճան վստահութեամբ ու աղնուութեամբ արտասանեց այս խօսքերը որ երիտասարդը քիչ մնաց ոտքերուն փարէր սրտին ամբողջ զգացումները դնելու համար անոր առջեւ, և սակայն նկատելով որ ասանկ վճռական ժամու մը մէջ անպատեհ է սիրային առաջարկութիւններով զբաղիլ,

—Շնորհակալ եմ քոյրս, ըսաւ, դիտեմ որ տարբեր զգացում չէիք կրնար տածել ինձ նկատմամբ։

Երիտասարդը այս բառերը արտասանած պահուն, ձայնը կը խեղդուէր կոկորդին մէջ, ինչ որ կ'ապացուցանէր թէ անիկա որչափ կը տառապէր իր ներքին զգացումները պահելու համար։

— Միս Օռէթ ձեռքի մոմը դաղաղներէն մէկուն վրայ անկելով սիրալիր խօսակցութեան մը սկսաւ Լավառէտի հետ։ Երկու մտերիմներուն խօսակցութեան առարկան սա էր թէ, Լավառէտ մինչեւ Զինատան ձրիաբար ճամբորդելէ ետք, ի՞նչպէս պիտի կրնար վերադառնալ։ Երիտասարդը սակայն իր սովորական անփութութեամբ համոզեց աղջիկը թէ անոր ալ ճարը գտած է և թէ հիմակուընէ որոշած է Շանկայ երթալ ու Անգլիա ճամբորդող չոգենաւերէն մէկուն մէջ իբրեւ նաւասի ընդունուելով ձրիաբար վերադառնալ մինչեւ իր հայրենիքը։

(Շարունակելի)

Այս ընթացքը օր ըստ օրէ զրգիռ մը եղաւ իրեն աւելի չատ խմելու, ու խմելը՝ սովորութիւն՝ և ապա անհրաժեշտ պէտք մը դարձաւ։

Օր մը յաջողութեամբ՝ նախորդ վընասը գոցելէ զատ բացառիկ չահ մըն ալ գոյացուց, ուրիշ անգամ նորանոր չահեր բարդուեցան առաջնոյն վրայ, սակայն այս անգամ ալ գործին յաջողութեանը համար խմեց և արբեցութեան մոլի մը եղաւ։

Իրեն ըսի թէ՝ մենք հաստակ դասու չէինք պատկաներ, ինք պատուաւոր վաճառական մըն է, իր անունը մեծապատիւ ածականով կը յիշուի, մեղի ամօթ է, և իրմով ամէնուս առողջութեան կը վնասէ։

— Ընդհակառակը մարմնոյս հաճոյք կը պատճառէ պատասխանեց։

Օրէ օր զրգռուող և բարկացող մը եղաւ, սկսաւ սպասուհիին հետ կռուիլ, ապա իր զաւակներուն դէմ կռուիլ սկսաւ, զորս տան մէջ տեսնելի առարկաներ նկատեց։

Խմել սկսած օրէն նախ իմ հանգըստութիւնս խռովեցաւ, և ես ամէնէն առաջ անլուր նախատինքներու առարկայ եղայ. դրացուհիս արգահատելով՝ գաղտնաբար խորհուրդ տուաւ ինծի զաւակներս առնելով լքել զինքը։ Բայց վայելո՞ւչ էր բարոյապէս մեռնիլ, որ մարմնական մահէն դառնագոյն է. ես կը հաւատամ Աստուծոյ, որուն համար աղաչեցի որ փրկէ ամասինս իր մոլութենէն. ուստի փոխանակ լքելու՝ անհնարին զոհողութիւններով զինքը ուղղել ջանացի։

Արբեցման հետեւանք ըլլալով վաճառատան գործերը յեղաշրջուեցան նախ, վնասներ իրարու յաջորդեցին, կալուածները վար գնով ծախուեցան և անվրէպ մնանկութեան մը ալ առաջքը առի մեծարժէք գոհարեղէններս վաճառելով, որոնք նիւթական տեսակէտով մեր ընտանիքին յոյս և ապաւէն էին։ Օժիտներս պատուոյ զոհաբերութեան համար բերած էի՝ և զոհեցի։ Սուտեր յօրինեցի իբր թէ ամուսինս հիւանդ է և թժիշկները երկար ճամբորդութիւն յանձնարարած են։ Հետեւաբար վաճառատունը գոցուեցաւ. վերջէն գործակատարին, գրագրին և տան սպասուհւոյն համայ տալով՝ սկսանք ապրուստնիս մտածել, երեք զաւակներով, դառնութեան մէջ։ Խոնանոց իջայ և սպասուհիին պատկանեալ գործերը ես կատարեցի, ինքն ալ տան մէջ փակուեցաւ. ալ չկարողացայ հանդուրժել. ձայն բարձրացնելուս վրայ կռիւներ տեղի ունեցան. օր ըստ օրէ թշուառացանք, մինչեւ որ հացագործն ու մսավաճառը եկան տան դուռն ափ առին։ Այն ատեն վայ, լայ ու կոծ եղան մեզ բաժին. ահ զաւակներս, սրտիս հատորները...։

Ալ յուսահատ, վերջին անգամ ազգականներուս, պատուաւոր անձերու և բարձրատեղեան կղերականներու հետ համախուռն որոշում մը ազդարարուեցաւ իրեն, որ եթէ խմելը չարունակէ՝ այր և կնոջ բաժանումը պիտի կատարուի և զաւակները ինձ յանձնուելով, իրեն համար ալ մանաւոր տնօրինութիւն մը պիտի գործադրուի։ Այս յայտարարութեան վրայ երբեմնի այդ պատուաւոր մարդը հեկեկանքով և երդումով զղջմնագիր մը ստորագրեց և ներկաներն ալ ուրախանալով խոստացան օգնել իրեն։

Երեք օր ետքը հրաւիրագիր մը ստացաւ վաղածանօթ մեծ վաճառականէ մը, որ կը յայտարարէր թէ ամսէ մը ետքը ամուսնոյս իսկ անուան մասնաճիւղ մը պիտի բանայ։ Նոյն իրիկուն մեր ուրախութիւնը չափ և սահման չունէր։

Հետեւեալ իրիկուն, սովորական ժամէն ուշ՝ դրան զանգակը զարնուեցաւ և ամուսինս հագիւ ներս մտաւ՝ ինկաւ սեմին վրայ անգիտակ. զարհուրեցանք ամէնքս, անօրինակ էր, անմիջապէս բժիշկ բերել տուի, որ յայտարարեց թէ գինովութեան և սաստիկ բարկութեան հետեւանքով ծանր վիճակի մը մատնուած է և անմիջական դարմանի կը կարօտի։ Բժիշկը նախնական դարմանները տուաւ և խոստացաւ նաեւ ալքոլին անհետացումէն յետոյ առաւօտուն գալ նորէն և բուն հիւանդութիւնը դարմանել։

Քիչ յետոյ, անծանօթ մը գալով՝ ամուսնոյս վիճակը հարցուց. հետաքրքրուեցայ իմանալու թէ ի՞նչ պատահած էր։ Ահա մարդուն պատմութիւնը։

«Ամուսինդ կուգար կոր, սահեցաւ և խանութին փեղկին վրայ ինկաւ, մեծ ապակին կոտրեցաւ և ինք գետին ինկաւ, մենք տեսնելով որ ձեր ամուսինն է՝ անմիջապէս սթոռ տուինք և վրան մաքրելու ատենիս՝ անցորդներէն մէկը տեսնելով անոր վիճակը, յանդիմանեց, յետոյ ճամբու գրինք զայն։

Աղաչեցի որ ամէն բան մանրամասնաբար պատմէ, նախ ստեց, բայց պնդմանս վրայ գետին նայելով,

— Անցորդը պարզ մարդ մը կարծելով ձեր ամուսինը — ութանմա զոնն պէն պէ՛, սանա իրէթ իթմէք եագըշը՞ մը կիյտիրին էսվապատ ութան — ըսաւ։ Ցիրաւ ամուսնոյդ բերանը կը հոտէր կոր, մենք ալ զարմացանք, ասնիկա օղի կը խմէ՞ր հարցուց, ո՛չ պատասխանեցինք. բայց մենք անոր հակըցուցինք ձեր ամուսնոյն յարգելի մարդ մը ըլլալը և ճամբեցինք։»

Կասարելապէս վերահասու եղայ անցած դարձածին, որչափ ամօթալի և վտանգաւոր՝ նոյնչափ ալ բարեդէպ և շինարար պատահար մը. յաւիտեան երախտապարտ եմ այդ պատուական անցորդին։

Այսօր մեծ ցնծութեան մէջ եմ, որովհետեւ վտանգը անհետացած է խաղաղ։ Երկ՝ հիւանդութեան քսանեւրորդ օրը՝ խնդրեց որ Բլաքը, սրուակ, և գաւաթներով զարդարեալ բերեմ, գաւաթիկ մը խմելով հանդարտելու համար. սարսեցայ, բայց զինքը ապաքինութեան յոյսին մէջ չզայրացնելու համար, կատարեցի հրամանը։

—Քանի մը հատ նուշ և մուրճն ալ բեր որ կարեմ և մեզի ընեմ ըսաւ։

Շարեց բոլորն ալ և մուրճը առնելով առանց խմելու նախ երկու նուշ կոտրեց, մէկը ինձ տուաւ և միւսը ինք կերաւ. յետոյ պատուիրեց որ չխօսիմ, և անցորդին... իրեն ուղղած յանդիմանական բառերը մի առ մի բարձրաձայն կրկնելով, սրուակ, գաւաթ ամէն բան կատրեց։ Մէ՛հ աննման տեսարան, ուրախութենէս մարելիք եկաւ վրաս, նորէն աշխարհ եկայ։ Ամուսինս դարձած էր խմելէ։

ԵՂԻՍԱԲԵԹ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Բեթերսպուրկի դիւանագիտական շրջանակներու մէջ մեծ յուզում առաջ բերաւ Սլօվօ Թերթին մէջ խմբագրականը Մարօքի ինդրոյն վրայ, բոլորովին հակառակ Ռուս Թերթին մէկ օր առաջ գրած յօդուածին, որով կառավարութենէն կը խնդրուէր այժ տալ Ֆրանքեւռուս զինակցութեան, ապացուցանելով այսպէս թէ Եւրոպայի միջազգային աշխարհավարութեան մէջ Ֆրանսա և Ռուսիա համաձայն կը գործեն։ Սլօվօ սակայն, որ Մեծ Դուքս Ալեքսանդր Միխայիլովիչի օրգանն է, կը յայտարարէ թէ Ռուսիոյ չարը կը պանծէ Գերմանիոյ ազդեցիկ որպէսզի Մարօքի Ազգանտական եղերքին վրայ նաւահանգիստ մը ունենայ։ Սլօվօ կ'ըսէ թէ գերման քաղաքականութիւնը Ֆրանսայի գլխուն վրայէն Անգլիոյ դէմ ուղղուած է։ Ֆրանքեւռուս զինակցութիւնը միմայն եւրոպական գործերու կը վերաբերի, ինչպէս ցոյց տուին Ֆաշոտայի դէպքը և վերջին պատերազմը, և Ռուսիոյ անժխտելի չահերը կը պարտաւորեն զինքը ամէն հնարաւոր կերպով այժ տալ Գերմանիոյ՝ գաղթային գործերուն մէջ ընդհանրապէս և Մարօքի գործին մէջ մասնաւորապէս։ Սլօվօ կը յարէ թէ Գերմանիոյ գաղթային փառաբերութեան առարկաներն են միայն Բիսմարէկու, Մարօք և Հարաւային Ափրիկէ։

Անգլիական Թերթերը կը յայտարարեն թէ Սլօվօյի այս խորհուրդը վնասակար է Ռուսիոյ, որովհետեւ Ֆրանսա կրնայ հրաւիրել զայն որ յարգէ իր զինակցութեան պայմանները, եթէ դիւանագիտօրէն այժ տայ Գերմանիոյ՝ մարօքեան վէճին մէջ։

Սլօվօյի խմբագրականը մասնաւոր շահեկանութիւն մըն ալ ստացաւ, երբ Բեթերսպուրկի հասաւ սա՝ լուրը թէ Մ. Վիլհելմ երկու ժամ խօսակցած է իշխան Բասուլենի և Տր. Բոզէնի հետ, և ունկնդրութեան ընդունուած է Վիլհելմ կայսրէն։ Մ. Վիլհելմ իր մասնաւոր խօսակցութեանց մէջ յայտարարած ըլլալով նաեւ թէ Գերմանիա Ռուսիոյ բարեկամն է ի հարկին, և Ֆրանքեւռուս զինակցութեան մասին անտարբեր ակնարկութիւններ միայն ըրած ըլլալով, Բեթերսպուրկի մէջ հիմա օրուան խնդիրը սա է թէ Ռուսիա գերմանական բարեկամութիւնը Ֆրանսականէն գերադա՞ս պիտի համարի։

Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ Մ. Վիլհելմ Ռուսիոյ նախարարապետը պիտի ըլլայ, թէեւ իրեն տրուելիք իշխանութեան չափը անորոշ է։ Շաաերը կը կարծեն թէ Զարը իրեն պիտի յանձնէ նախարարները անուանելու հոգը, և բացի պատերազմական, ծովային և արտաքին գործոց նախարարներէն, միւսները Վիլհելմի մէջոցաւ կայսր պիտի մատուցանեն իրենց տեղեկագիրը։

Դալով Մարօքի գործին, պէտք է գիտնալ թէ մինչեւ հիմա ռուս կառավարութեան բռնած ընթացքը Սլօվօյի ջատագոված ընթացքին հակառակ եղած է։ Որովհետեւ պատերազմի միջոցին Ռուսիոյ համար անկարելի էր հարկ եղած աջակցութիւնը ընել Ֆրանսայի, բայց հաւանութիւն տուաւ դարձեալ Մարօքեան Ժողովին մասնակցելու Անգլիոյ պայմաններուն համաձայն։

Սթանսարդի Բեթերսպուրկի մասնաւոր թղթակիցը կը յայտարարէ թէ «Վստահ եմ թէ այս մէջոցիս Գերմանիա բոլորովին մենակ մնացած է Մարօքի խնդրոյն մէջ։»

Միւս կողմէն ռուս թերթերէն ոմանք սկսած են համակիր ընդունելութիւն ընել անգլեռուսական համաձայնութեան մը գաղափարին, և այժ կուտան առ այժմ սպասողական քաղաքականութեան մը հետեւելու պատուաւոր միջնորդի դեր մը կատարելու համար Ֆրանսայի և Ռուսիոյ միջեւ, փոխանակ թող տալու որ Գերմանիա մրտնէ Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ։

Մ. Վիլհելմ Վիլհէլմ կայսր ներկայացաւ Բոմինթընի որսորդական կայանին մէջ, ուր կը գտնուէր Ն. Վեհափառութիւն։ Զարը յանձնարարած էր Վիլհելմի Խաղաղութեան երկրորդ Դեսպանախորհուրդի մը գումարման մասին ինչ ինչ նկատողութիւններ դնել կայսեր առջեւ։ Այդ Ժողովին Ռուսիոյ կողմէ գլխաւոր պատուիրակը պիտի ըլլայ Մ. Վիլհելմ։ Բոմինթընի կայսերական այդ օթեակը Վիլհէլմ Բ.ի սիրական բնակավայրերէն մին է, որ կը գտնուի խիտ անտառի մը կեդրոնը, կոմպիէնիէնի մօտ, ռուսական սահմանագլխէն ոչ չատ հեռու։ Տունը, որ փայտաշէն է, նորվէկեան ճարտարապետութեան ոճով շինուած է։ Մօտակայ գլուխին մէջ կոկիկ պանդոկ մը շինուած է կայսեր հիւրերուն համար, որովհետեւ օթեակը նեղ չէնք մըն է։ Եղէներուն որսորդութեան յատուկ արքայական անտառը 90,000 արտավար է։

Պերլինէն կը հեռագրեն թէ Մ. Վիլհելմ Զարէն հրաման ստացաւ Վիլհէլմ կայսեր հաղորդել Զարին անձնական շնորհաւորութիւնը պատերազմին ժամանակ Գերմանիոյ բարեացակամ չեզոքութեան համար, և միեւնոյն ատեն հասկնալ թէ հաշտութեան կնքումին հետեւանօք Ռուսիոյ մասին ինչ գաղափար կազմուած է Գերմանիոյ մէջ, մանաւանդ ռուսեւանգլիական համաձայնութեան մը մասին Գերմանիոյ մէջ տարածուած կարծիքները։

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ.— Թոքիոյէ կը ծանուցուի թէ Ռուսիոյ կողմէ խաղաղութեան նոր դեսպանախորհուրդի մը գումարման առաջարկութիւնը հաւանական չէ որ մեծ ուշադրութիւն առաջ բերէ։ Ճարտնական Թերթերը կը յայտարարեն թէ առաջին դեսպանախորհուրդն ալ Ռուսիայէն ըլլեցաւ, որ սակայն քիչ վերը պատերազմ հրատարակեց Ճարտնի դէմ։ Կը յայտարարեն թէ այդ առաջարկութիւնը աւելի լաւ ընդունելութիւն պիտի գտնէ, եթէ բդիի Մր. Բուզվէլթէն, որուն վեհանձնութիւնը, ինչպէս նաեւ Ճարտնի և Ռուսիոյ միջեւ խաղաղութիւն վերահաստատելու համար ըրած ջանքերը ամենէն յարմար անձը կ'ընեն զայն այդպիսի դեր մը կատարելու։

ԱՆԳԼԵՒՃԱՌՈՆԱԿԱՆ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ.— Անգլիական նաւատորմին Թօքիոյի ծովածոցը այցելելուն առթիւ, ճարտնական նաւատորմիղն ալ հոն պիտի հաւաքուի։ Բայց ամէն պարագայի մէջ այս դէպքը հաշտութեան դաշնագրին վաւերացումէն ետքը միայն տեղի պիտի ունենայ։ Ինչպէս հեռագրեր ծանոյց, չարաթ առաւօտ Անգլիոյ նախորդ ելմտական նախարար Սըր Մայքըլ Հիքս Պիչ և Լորտ Բօպէրթ Սէսիլ՝ ընկերակցութեամբ Թօքիոյի անգլիական դեսպան Սըր Բիլտ Մաքտոնալտի, կայսերական պալատ գացին, ուր կայսրէն ունկնդրութեան ընդունուեցան։ Կէս օրին Շիպա պալատին մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Սըր Մայքըլի և Տիկին Հիքս Պիչի և իրենց հետեւորդներուն։ Ներկայ էին նաեւ իշխան և իշխանուհի Արիզուկավա վարչապետ կոմս Բացուրա, կոմս Թանաքա, Տէր և Տիկին Մաքտոնալտ, և արտաքին գործոց նախարարի փոխանորդ Շինտա։

*** Գերման Թերթի մը լոնտոնեան թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցաւ ամերիկեան բարձրաստիճան դիւանագէտի մը հետ, որ չահեկան դիտողութիւններ ըրաւ Ամերիկայի քաղաքականութեան վրայ Բորթսմութի Հաշտութենէն վերջ։ Դիւանագէտը ըսաւ.—

«Կը հաւատամ որ նախագահ Բուզվէլթ ո՛չ միայն մեծ ծառայութիւն մը մատոյց մարդկութեան, այլ նաեւ Ռուսիոյ և Ճարտնի։ Մենք Ամերիկացիքս հրճուեցանք հաշտութիւնը առաջ բերելուս համար։ Մենք ո և է խնդիր և գժտութիւն չունինք ո և է Տէրութեան հետ։ Մեր նշանաբանն է խաղաղութիւն և բարեկամութիւն ամէնուն հետ, և այս մտքով պիտի մասնակցինք մարօքեան Ժողովին։ Կը ճանչնանք Ֆրանսայի և Սպանիոյ բարձրագոյն դիրքը Մարօքի մօտ, և առաջին անգամ անոնց պահանջումներուն այժ պիտի տանք։

«Ի սրտէ ողջունեցինք նաեւ անգլեւճառոնական նոր պայմանագրութիւնը։ Ուաշինկթընի արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ Ամերիկայի Մ. Արեւելեան չահերուն հակառակող բան մը չեն տեսներ այդ դաշնագրութեան մէջ։ Վստահ ենք թէ մշտատեւ խաղաղութիւն առաջ պիտի բերէ, և պիտի ապահովէ Զինաստանի հողային ամբողջութիւնը և բաց դուռը Մանչուրիոյ մէջ։ Մեր ըսելը ուզածը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ՝ տալ մեր վաճառականութեան համար միւս Տէրութեանց նման։

«Կասուեցաւ թէ Ճարտն մեր վրայ պիտի յարձակէր Փիլիպպինոց մէջ։ Ուաշինկթընի մէջ ոչ ոք լուրջ քաղաքագէտ ակէջ վախ չունի, և հաղարի դէմ հաղիւ մէկ հաւանականութիւն կայ այդպիսի բան մը պատահելուն։ Ճարտնցիք յարձակողական ազգ մը չեն, և խաղաղութեամբ պիտի ապրին, որովհետեւ բաւական երկար ժամանակ գործ ունին արդէն իրենք։ Վերջապէս Ճարտն միշտ բարեացակամ զգացումներ տածած է Ամերիկայի համար։ Անիկա աղէկ գիտէ թէ մենք եղանք իր կնքահայրը քաղաքակիրթ աշխարհի մէջ իր մուտքին։ Նաւային հրամատաք Բէյրի էր որ 1854ին Ճարտնցիները համոզեց Քանակավայի դաշնագրութեան մէջ մտնել։»

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Ֆրանսական Բամբրունէ Բսրիզ եկող Ֆրանսայի մը խիստ անհնազանդ ոճով կը խօսի ֆրանսական սահմանագլխուն մօտ Գերմանացիներուն արարքին վրայ, յայտարարելով թէ Ֆրանսայի յիսնապետ մը և ուրիշ 14 հոգի սպանուած են։ Այս նախմիրը կը վերագրէ գերման հարիւրապետ Շէօնէֆմանի, որ ծուռակ մը եւս լարեր է այդ արիւնարբութեան միակ ականատես եղող Ֆրանսացին բռնելու և սպաննելու համար։ Ֆրանսացին կը յարէ թէ Գերմանք հինգ տարիէ ի վեր գրուած են ֆրանսական հողեր։ Կը պահանջուի որ գերման կառավարութեան դիտողութիւն ըլլայ Ֆրանսայի կառավարութեան կողմէ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՊՏՈՒՑԸ.—Էտուարտ թագաւոր այս միջոցիս զբօսական պտոյտ մը կը կատարէ Սկովտիոյ բարձրաւանդակներուն մէջ, ուր ապրող գիւղացի ժողովուրդը խանդավառ ընդունելութիւն կ'ընէ Ն. Վեհափառութեան։ Ասկեալ օր ալ թագաւորը իր հետեւորդներուն հետ յոգնեցուցիչ մը նստած սկովտական խորտուբորտ ծովվեղերքի մը երկայնքը ձրկնորսութեամբ անցուց։ Թագաւորին նախապէս գտնուած տեղէն մինչեւ այդ ծովվեղերքը Սկովտիոյ ամէնէն վայրի, ամենէն ամայի տեսարաններէն մին է։ Ծովվեղերք իջնելու համար խիստ զառիվայրէ մը իջնել հարկ է ամբողջ երկու մղոն տեղ։ Ն. Վեհափառութիւն ընաւ չնեղուեցաւ իր այս դժուարին վայրէջքի մէջոցին, մինչ իր հետեւորդներէն երկու մանագէտներ կը բացատրէին չրջակայ բլուրներուն մէջ հին դարերէն մնացած սառնարաններուն չարժումները։ Մօտերը եկեղեցի չգըտնուելով, թագաւորը մասնաւոր սենեկի մը մէջ իր հոգեւոր պարտականութիւնը կը կատարէ ի ներկայութեան 60—70 հոգիներու։

ԱՊԱՀՎԱԳՐԱԿԱՆ ԴԱՅԹԱԿՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Էքիթապ Ապահովագրական Ընկերութեան երկրորդ քարտուղար Մր. Ուիմբրօք անցեալ օր դասական քսնիչ յանձնաժողովին առջեւ նոր յայտարարութիւններ ըրաւ, որոնցմէ կը տեսնուի թէ նոյն ընկերութեան մէջ գայթակղութիւններ գլուխ առած կ'երթային։ Էքիթապլին մեծ պաշտօնատարները անարժէք արժեթուղթեր գնած են հրապարակէն, և անոնցմէ 20,500 հատ տակաւին կը գտնուի Էքիթապլ ընկերութեան ձեռքը։

ԿԻՆԵՐՈՒՆ ՔՈՒԷՅԻ ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ.—Միացեալ Նահանգաց նախկին նախագահ Մր. Բլիվլէնտ յայտարարեց անկեղծութեամբ թէ ինք բնաւ համամիտ չէ կիներուն քուէի իրաւունք տալուն, ինք չի կարծեր որ ամերիկեան կիներուն մեծամասնութիւնը փափաք ունեցած ըլլայ վարչային գործերու խառնուելու կամ անոնցմով զբաղելու։ Եթէ կիներուն քուէ տուող ամերիկեան նահանգներուն օրէնսդրութիւնը բաղդատուի այդ իրաւունքը զլացող միւս նահանգներուն օրէնսդրութեան հետ, տարբերութիւնը բնաւ անպատուաբեր չէ վերջիններուն, ըսաւ։ Փորձով ապացուցուած չէ թէ կանացի քուէարկութիւնը ի հարկէ բարձրացուցած և զտած ըլլայ ամերիկեան նահանգներուն քաղաքականութիւնը։

Կիներուն քուէի կատարեալ իրաւունք տուող նահանգներն են Բիւլօրատօ, Ութահ, Այտահօ և Ուայօմինկ։ Ութահի մէջ Մորմոն մըն ալ վերջերս Ներակայիսի անդամ ընտրուեցաւ, և Քոլորատոյի մէջ անցեալները չատ մը քուէարկու կիներու խարդախութիւնները բռնուեցան։ Վերջապէս, Մր. Բլիվլէնտ կ'եզրակացնէ թէ նոյն իսկ եթէ իւրաքանչիւր ամերիկացի կին քուէարկելու իրաւունք ի գործ դնէ, իսկական կիներու քուէներուն հաւասար պիտի գան գրէթէ միշտ վատահամբաւ, տգէտ, անխորհուրդ և կաշառուած կիներու քուէները։ Իր կարծիքով կանացի քուէարկութիւնը ամենամեծ հարուածը պիտի ըլլայ ճշմարիտ կնութեան։

ՋԱՐԸ.—Իտալիոյ և Ռուսիոյ կառավարութեանց միջեւ բանակցութիւններ կը կատարուին, Զարին դէպ ի Հռոմ ճամբորդութեան համար։

ՕԹՕՄՈՊԻԼԻ ՄՐՑՈՒՄ ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ՄԷՋ.— Ամերիկացիք ծայր ասպահան կ'ապատանին որ իրենք կարող ըլլան ներկայացնել օթօմոպիլ մը, որ հաւասար ըլլայ եւրոպական մեծ ֆիրմաներուն չնչած ոևէ օթօմոպիլին, և նոյն իսկ գերազանց ըլլայ անկէ։ Գերմանական, ֆրանսական, անգլիական և իտալական նոյն կարգի մեքենաներուն հետ մրցելու կարող նմոյշ մը պատրաստելու նպատակաւ չաբաթ օր փորձ մը եղաւ Նիւ Եորքի մէջ, ուր յառաջիկայ ամիս պիտի կատարուի միլիառատէր Վանտէրպիլթի կազմակերպած օթօմոպիլով արշաւը։ Սովալի արագութեան փորձեր տեղի ունեցան, և մէկ-երկու մանր արկածներ միայն պատահեցան։

Բոլոր ամերիկեան լաւագոյն ֆիրմաները մասնակցեցան ազգային ամենամեծ խանդավառութեամբ։ Լօնկ Այլենտի խճուղիին վրայ 113 մղոն լեռնադարձակութեամբ մրցող մը որոշուած էր։ Տասը հզօր օթօմոպիլներ, երկրին ամենաճարտար հնոցպաններէն առաջնորդուած, մրցեցան, ապահովութեան և նախազգուշութեան բնաւ կարեւորութիւն չէին տար այդ անխոհեմ հնոցպանները, որոնք միջոցին վրայ կը թողէին կայծակնացայտ արագութեամբ, և կը փոթորկէին անտեսանելի ըլլալու ասպիսան։ Երբեմն արագութիւնը ժամական մինչեւ քսնուն մղոնի բարձրացաւ, և վաթսուն մղոնը սովորական դէպքն էր միայն։ Մր. Տինկլի իր Փոփ-Թօլէտօ անուն օթօմոպիլով 113 մղոն ճամբան լմնցուց երկու ժամուան և յիսուն երկվարկեանի մէջ։ Ճամբուն հանգամանքը ի նկատ առնելով, այս փորձը հրաշալի արդիւնք մը կը նկատուի օթօմոպիլեան արշաւին համար, որուն ներկայ էին 10,000 հոգի։

Բայց ամերիկեան գլխաւոր թերթերը կը պախարակեն զայն, յայտարարելով թէ այս տեսակ արշաւ մը սխրարք չէ քնաւ, մեծ արկած մը տեղի չունենալը կրնայ իբր քաջալերութիւն ծառայել ապագայ անխոհեմներուն։ Ամերիկացի վաճառականները իրենց ապրանքը քննելու համար rեֆլաւի այս ձեւը գտած են, բայց պէտք չէ ներելի ըլլան rեֆլաւի այս մեքենաները որոնք կը վտանգեն մարդկային կեանքը, կ'ըսէ Նիւ Եorք Թրիպիւն։

ՄՇՏԱՏԵՒ ԵԼԱԿ.—Տարիներու խընամամբ փորձերէ և տուկերու բազմապատիկ պատուաստներէ վերջ ամերիկացի Մր. Հէնրի Ճորէլմըն կը յայտարարէ թէ յաջողած է արատադրել տունկ մը որ ամբողջ տարին ելակ կը բերէ։

ԼԻՆՉԻ ՕՐԷՆՔԻՆ ԱՆԻՐԱՒ ԴՈՐԾԱՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Ամերիկեան Արքանասս Նահանգին մէջ խուժանը Լինչի օրէնքով բռնեց սեւամորթ մը և սպանեց զայն։ Կասկած կար թէ ասիկա բռնաբարած է սպիտակամորթ կին մը, սպաննելով անոր որդին և դաշունահար ընելով նորածինը։ Բայց քաղաքին դատաւորը կը յայտարարէ թէ զոնը անմեղ էր, և թէ բուն յանցաւորը ձերբակալելու վրայ էր, երբ տեղի կ'ունենար Լինչը։

ԵՐԿԱԹԻՆ ԳԻՆԸ.—Պերլինէ կը հեռագրուի թէ այս միջոցիս երկաթին թանոն երեք մարք վրայ դրած է։

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻՔ ԵՒ ՌՈՒՍԻՆ ՔԱՐԻՒՂԸ.—Պուքրէշէ կը հեռագրուի թէ Պերլինի Պէրլիսայտ Տուրը 20 միլիոն մարք յատկացուցած է Ռումանիոյ մէջ քարիւղի գործին համար։

ՊԱՊԸ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Պիոս Ժ. Պապին հեղինակած նոր Քրիստոնէականին մէջ գրուած է թէ քաղաքային ամուսնութիւնը մեղոց մըն է, ուրկէց պէտք է օգտուիլ քաղաքացիական կեանքին համար անոր ընծայած առաւելութեան պատճառաւ։ Ասով Պապը վերջ տուած կ'ըլլայ կաթոլիկ եկեղեցին մինչեւ հիմակուան բռնած ընթացքին, որով հաւատացեալներուն արգիլուած էր քաղաքային ամուսնութիւնը։

«ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿ» չաբաթաթերթին 38րդ թիւը այսօր հրապարակ ելաւ հետեւեալ խնամտ բովանդակութեամբ։ Դաշնակ թէ կերակուր.— Վ. Փափազեան։ Արտիս մէջ (Ռոմանաւոր).— Հայկուհի Նազեան։ Աչխարհիկ քրոնիկ.— Ե. Թոլայեան։ Գոյներ. (Միտքիք բանաստեղծութիւն). — Վէր. Մամեան։ Կէս Գիշերուան մամը.— Վ. Փափազեան։ Ցիրուցան խօսքեր.— Արշակ Իսպէչարեան։ Արուեստասէրի մը յուշերը.— Աշոտ Մատաթեանց։ Վայելքներ.— Ս. Խաչունի։ Տէնպանք. Օ. Ճէնազեան։ Շաբթուան լուրեր։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԿՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՎԻՆՆԱ, 27 սեպտ.— Լոիայ Ագցայկը խիստ կարեւոր լուր մը հրատարակեց այսօր, որ մեծ յուզում պատճառեց։ Նոյն լրագիրը կը ծանուցանէ թէ ռուսիոյ և գերմանիոյ մէջեւ դաշնակցութիւն մը կատարուած իրողութիւն մըն է որ սկզբունքով կնքուած է արդէն և դաշնագիրը յեսոյ պիտի ստորագրուի։ Դերման Թերթը կը յարէ թէ Մ. Վիլհէլմ այդ դաշնակցութիւնը կնքելու համար Գերմանիա եկած է, թէ անոր տեսակցութիւնը Ֆոն Պիւլով իշխանին հետ և յետոյ Ռումիլթէնի մէջ Վիլհէլմ կայսր տուած այցելութիւնը քաղաքավարական պարզ արարքներ չէին այլ անոնց միակ նպատակն էր եւրոպական նոր համախմբման մը հիմը դնել։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլեռճառոնական նոր դաշնագիրը երկկ ստորագրուեցաւ Լոնտոնի և Թոքիոյի մէջ։ Դաշնագրին մէջ ըսուած է թէ երկու կառավարութիւններն մէկուն իրաւունքներն ու շահերը երբ վտանգուին, երկու կառավարութիւնները իրարու պիտի հաղորդեն ազատօրէն և առանց ո՛և է վերապահումի, և միասին միջոցներ ձեռք պիտի առնեն իրենց իրաւունքները և շահերը պաշտպանելու համար։ Երբ ո՛և է մէկ կողմէ, առանց Ճարտնի կամ Անգլիոյ կողմէ տեղի տրուելու, ասոնցմէ մէկուն վրայ յարձակում ըլլայ, յարձակողը մէկ ըլլայ թէ մէկ քանի տերութիւն, և պայմանագիր տերութիւններէն մէկը, Ճարտն կամ Անգլիա, ստիպուի պատերազմիլ յարձակող տերութեան կամ տերութեանց դէմ, իր իրաւունքները և շահերը պաշտպանելու համար, պայմանագիր միւս տերութիւնը պէտք է օգնութեան փութայ անոր հետ անմիջապէս, անոր հետ միասին պատերազմի և անոր հետ միասին կնքէ հաշտութեան պայմանագիրը։ Մեծն Բրիտանիա կը հաւանի որ Ճարտն Բարկի վրայ իր թեւարկութեամբ յարմար տեսած միջոցները ձեռք առնէ իր շահերը պաշտպանելու և առաջ տանելու համար։ Ճարտն կ'ընդունի որ Մեծն Բրիտանիա հարկ եղած միջոցները ձեռք առնէ Հնդկաստանի սահմանագլխին մօտ, իր հնդիկ սատրուածքները պաշտպանելու համար։ Մեծն Բրիտանիա կը հաւանի չեզոքութիւն պահել, կամ օգնութեան փութալ, երբ Ճարտն պատերազմի բռնուի ուրիշ տերութեան մը հետ։

— Անգլիոյ Թերթերը գոհունակութիւն կը յայտնեն այս դաշնագրին վրայ, և կ'ըսեն թէ լաւ կաղդատիրան է անոր նպատակը։ Ճարտնական դեսպան դերկոմս Հայաշի յայտարարեց թէ այս դաշնագիրը երկար ժամանակի մը համար կ'ապահովէ խաղաղութիւնը, այլ ոչ առ յաւէտ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Դիւանագիտական չբոջանակները անգլեռճառոն դաշնակցութեան կնքումը խիստ մեծ յաջողութիւն մը կը նկատեն Բրիտանական քաղաքականութեան համար։ Այդ դաշնագիրը բոլորովին Էտուարտ Թագաւորին գործն է որ բանակցութեանց վրայ վճռական ազդեցութիւն մը ունեցած է։ Այդ դաշնագրին կնքումը սերտ առնչութիւն մը ունի Ռուսիոյ եւ Ճարտնի միջեւ կնքուած հաշտութեան հետ, վասնզի Անգլիա ազդու կերպով մղեց Ճարտնը ընդունիլ հաշտութիւնը երաչխաւորելով անոր, իբրեւ փոխարինութիւն, տեւական խաղաղութիւն մը՝ ինչ որ գերագոյն նպատակն է ճարտնական քաղաքականութեան։ Անգլեռճարտն դաշնակցութիւնը կատարեալ եռաչխաւորութիւն մըն է Ռուսիոյ կողմէ Ճարտնի դէմ կատարուելիք որ և է յարձակումի դէմ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ամենահաւատի աղբիւրէ լուր կը տրուի թէ ռուս քարիւղներու այժմու կացութիւնը չատ մեծ ազդեցութիւն պիտի ունենայ Մ. Արեւելքի մէջ քարիւղի հրապարակին վրայ։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.—Ռուս նաւատորմը վերակազմելու համար կազմուած նպատակաւոր յանձնաժողովը հրապարակեց իր պաշտօնական տեղեկագիրը, ուրկէ կը հասկցուի թէ ցարդ հաւաքուած է 16,084,951 ռուպլի, որմէ 10 միլիոն ռուպլին աւելին ծախսուած է 18 յածանաւի, մէկ քանի թորփիլանաւերու և 3 ընդծովեայ մարտանաւերու չինութեան համար։

ՌՕՄԻՆԻԷՆ.—Մ. Վիլհէլմ մեկնեցաւ, հրաժեշտ առնելէ վերջ Վիլհելմ կայսրէն։

ՀՌՈՄ.—Իտալական կառավարութիւնը ընդունեց Ռուսիոյ հրաւէրը, խաղաղութեան նոր դեսպանախորհուրդ մը գումարելու Լահէյի մէջ։

ԲԱՐԻԶ.—Մ. Ռիվուալ և Ռոզէն կը յայտարարեն թէ Մարոքի գործերուն համար գումարուելիք ժողովին մասին Գերմանիոյ և Ֆրանսայի մէջեւ կատարեալ համաձայնութիւն

է։ Միանգամայն կ'ըսեն թէ ատորագրութիւնները վաղը պիտի փոխանակուին ու կը յուսան թէ Գերմանիա և Ֆրանսա ալ գոհ պիտի մնան։

ՊՈՒԷՐԼԻԶ.—Վիեննայէ կը հեռագրուի թէ ռումէն արքայական ամոլը մեկնեցաւ, կէս օրէ վերջ, դէպ ի Գաքրէշ։ Աւստրիոյ կայսեր և կարոլ թագաւորին տեսակցութիւնը ապացոյց է նկատուի թէ Աւստրիոյ և Ռումանիոյ յարաբերութիւնները չատ լաւ վիճակի մէջ են։ Կը կարծուի թէ կարեւոր փոփոխութիւններ պիտի ներմուծուին երկու երկիրներու առեւտրական յարաբերութեանց մէջ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Ֆրանց Եոզէֆ կայսր այսօր ընդունեց Պառոն Ֆէյէրվարին, և մէկուկէս ժամ տեսնուեցաւ անոր հետ։ Կայսրը վաղը նորէն ունկնդրութեան պիտի ընդունի Պառոն Ֆէյէրվարին։

ՊԷՐԼԻՆ.—Սեղանաւորական չըբնականներուն մէջ կը յայտարարուի թէ Մէյէլսան Պանգպի ընկերակից Մ. Ֆիշէրլի և Մ. Վիթթէի միեւնոյն ժամանակ Բարիզ գտնուիլը որ եւ է յարաբերութիւն չունէր ռուսական փոխառութեան հրապարակ հանուելուն հետ։

ԲԱՐԻԶ.—Սիւէզի ջրանցքին ընկերութիւնը կը ծանուցանէ թէ ջրանցքը ժամանակ մը պիտի փակուի նաւարկութեան համար, հոն ընկղմած Զաքամ չոգենաւին հետեւանքով։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՀԻԱՆԴԱՆՈՑԻ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐԸ

Ազգ. Հիւանդանոցի հիւրանոցի արտաքին դրան երկու կողմերը դրուելիք ձուլուած յիշատակարան տախտակները, առջի օր վերջնապէս զետեղուցան և միայն այդ յիշատակարանին ներկուիլը մնացած է որուն յատակը ճերմակ և գրերը սեւ պիտի ներկուին։ Անուանսկզբ այդ յիշատակարանին երկու տախտակներուն ամբողջական մէկ օրինակը, զոր նոյնութեամբ կ. հրատարակենք, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ կրած փոխոխութենէն վերջ։

«Սուրբ Փրկչեան Ազգ. Հիւանդանոցս Հայոց, տուն գթութեան և պատրաստարան ամենազան անկելոց, շինեալ փայտակերտ ի տեղւոջս, Նպատիւք ազգայնոց և գլխաւոր արդեամբ բարեյիշատակ Յարութիւն Ամիրայի Պէզճեան, և աւարտեալ զկնի վախճանի նորին, յամին 1834, յանցանել ժամանակաց գտաւ խաթարեալ և անբաւական, որոյ վասն, ամին 1888 ձեռն արկաւ, ի նորոգ շինութիւն, որոշմամբ Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան, և ջանիւք Հոգաբարձութեան, ըստ բարձր հրամանաց Օգոստափառ Ինքնակալին Սուլթան Ապա-իւլ-Համիտ Բ. Խան Վեհազօր Կայսեր, ի Հայրապետութեան Տ. Տ. Մակարայ Ս. Կաթողիկոսի, ի Պատրիարքութեան Տ. Յարութիւն Արքեպիսկոպոսի, և յառաջեալ շինութեանց մասն առ մասն և համակ քարուկիր աւարտեցան երեքին մեծ թեւքն, որք յարեւելս և ի հարաւ և յարեւմուտս մեծի բակին, հանդերձ յարակից մասամբք ի պէտս պէսպիսիս և չրջափակ որմովք, յամս երկոտասան ցվերջ Մայիսի 1900 տարւոյ յաւուրս Հայրապետութեան Տ. Տ. Մկրտչի Ս. Կաթողիկոսի, և Պատրիարքութեան Տ. Մաղաքիա Արքեպիսկոպոսի, Միքայէլ էֆ. Յակոբեան Աստենապետ Հոգաբարձութեան և յետոյ Յանձնաժողովոյն շինութեան ջանադիր եղեւ յարդիւնս գործոյն հայթայթման նպաստից։ Մեծամեծք Ազգիս առատ նուիրօք և բարեսէրք բազումք ըստ ձեռին բաւականութեան նպաստեցին ի լրումն աւարտելոյ մասանցն որք հասանեն ի տարածութեան իշխ ինն հարիւր ճարտարապետական կանգնոյ և ի գումար ծախուց երկերիւր բիւրուց Սամ. ոսկի գահեկանաց (երկու միլիոն զրուշ) զորս նուիրեցին

Միքայէլ և Յովհաննէս Յակոբեան	400,000
Սերովբէ և Սարգիս Կիւլպէնկեան	400,000
Հանդ. Տաքէս Կարապետեան ձեռ. Տիգրան Դարակէօզեանի	140,000
Նաչիտ Աստուրեան	110,000
Տիկին Պէթթիս Օլիվօ, (ի Մանչէսթըր)	55,025
Էգնեան եղբարք և Տիգրան Էգնեանի Որդիք	50,000
Տիգրան Կիւմիշկէրտան	50,000
Գրիգոր Պըլբիտանեան	50,000
Գէորգ Թօփալեան և եղբարք	50,000
Մարտիրոս Թօքատեան	49,812
Աբրահամ Կիւմիշեան	32,887
Տոքթ. Միքայէլ Խօրասանճեան (դեղարանի շինութիւն)	32,500
Տոքթ. Սարգիս Արամեան ձեռ. Միք. Յակոբեանի	25,851
Գրիգոր Ներսէսեան	25,000
Թագւոր և Ստեփան Սապարեանք	20,000
Գրիգոր Կիւտիւկեան	20,000
Սիմոն և Սեպուհ Մազուտ	20,000
Յովհաննէս Կիւմիշեան	15,000
Իբրանոսեան եղբարք	11,000
Սամսոնի բարեսէր ազգայինք	10,700
Նիւ Եորքի » »	10,033
Բարսեղ Հալաճեան	10,000
Ալիքսան և Խաչիկ Խօրասանճեան	10,000
Ազաթան Թահթապրունեան և եղբարք	10,000
Նշան Հարենց	10,000
Յակոբ և Նազարէթ Մուրատեան	10,000
Խաչիկ և Անտոն Հաճեան	10,000
Յարթ. Յովակիմ և Համբարձում Սթամպուլճեան եղբարք	10,000
Բարսեղ Սթամպուլճեան	10,000
Մանուկ Սիրատեան	10,000
Յարութիւն Ֆնտիկեան	10,000
Բարսեղ Ղ. Մանուկեան եղբարք	10,000
Յարութիւն Քնաճեան	10,000
Յարութիւն և Գասպար Տիլսիզեան	10,000
Սարգիս Թաչճեան	10,000
Տիկ. Աղաւնի Մ. Պէչիկթաշլեան	10,000
Առատաձատուր Զունդ	10,000
Գրասիրական բարեսիրաց լուծեալ մարմին Սալմաթմրուքի	10,000
Բուլճեան, Ճէզվէճեան և Արապեան	10,000
Գառնիկ և Եղբարք Սարգիսոփ	10,000
Խաչիկ Կամարական և Սահակ Աբրահամեան	10,000
Սարգիս Մանուկեան և Որդիք	10,000
Անտոն Աղասեան	10,000
Տիգրան Դարակէօզեան	10,000
Գրիգոր Դարակէօզեան	10,000
Յովհաննէս Աղնաւորեան	10,000
Զենոբ Մէրամէթճեան	10,000
Յարութիւն Դարամանեան	10,000
Համբարձում Աբրահամեան	6,000
Լեւոն Ֆնտիկեան	6,000
Կարապետ Եղիազարեան	5,500
Տոքթ. Մկրտիչ Արզումանեան	5,500
Բարսեղ Ազգայինք, ձեռ. Տոքթ. Մ. Խորասանճեանի	5,000
Մկրտիչ Ալչճեան	5,000
Մկրտիչ Ճանըմեան	5,000
Յակոբ Պէկեան	5,000
Պօղոս Դաբրիէլեան	5,000
Եղիա Պէյլերեան	5,000
Ստեփան Թ. Զունդ	5,000
Պօղոս և Սահակ Աստարճեան	5,000
Գրիգոր Էվրէնեան	5,000
Ռուբէն և Գառնիկ Սէմէրճեան	5,000
Մկրտիչ Անդրէասեան և Յովհաննէս Գասարճեան	5,000
Տիմիթրաքի Բաքիրլեան	5,000
Յեսու և Գրիգոր Շամանճեան	5,000
Միհրան Սէթեան	5,000
Բէրովբէ և Երանոս Կիւմիշճեան	5,000
Կրթասիրական մարմին Գահիրէի	4,400
Համբարձում Տէօքմէճեան	4,000
Կարապետ Կիւմիշկէրտան	4,000
Տիգրան Ճգնաւորեան	4,000
Անդր. Պողոս բարեսէր Ազգայինք	3,337
Սանեան Սանտալճեանի Որդիք	3,000
Հոգաբարձութիւն Պայպէ-Հաուզի	3,000
Գրիգոր Նագգաշեան	3,000
Միհրան և Գառնիկ Յովակիմեան	3,000
22 Բարեսէրներ 25—10 օսմ. ոսկի	31,760
23 Բարեսէրներ 9 օսմ.ոսկի - 20	5,268
Համագումար	2,014,573

Զուլիչ

ԳՐԻԳՈՐ Թ. ԲԱՐՈՒՆԱԿԵԱՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը երէկ ընկերակցութեամբ գործակատար Արիս էֆ. Ֆէսճեանի Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ Եպարքոս Բարձ. Ֆէրիա փաշայի հետ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Պատ. փոխանորդ Տ. Եզիշէ Ծ. վրդ. Զիլինկիրեան երէկ այցելեց Ս. Պատրիարք Հօր։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը ասկէ առաջ Աստուածաշնչական ընկերութեան Պոլսոյ ներկայացուցիչ Մր. Պոնէի ընդարձակ նամակ մը ղրկած էր, որ «Եփրայական եղրական գրքերուն անծանօթ մնացած կէտերուն վրայ» կը խօսէր։ Մր. Պոնէ այս անգամ Ս. Պատրիարք Հօր գրած մէկ նամակով մը կը տեղեկացնէ թէ, Ն. Սրբազնութեան գրած հմտալից նամակը անգլիերէնի թարգմանել տալով ղրկուած է զայն Ամերիկայ ընկերութեան կեդրոնը, ուրկէ եկած պատասխանը ևս հաղորդել խոստացած է։

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԸ ասկէ առաջ փիլոնպրկութեան դատապարտած էր Քրիստի Հէրտիֆ գիւղի Տ. Յորէն քհ. Մուրատեանը։ Դիւղացիները այս անգամ խնդրած են Ս. Պատրիարք Հօրմէն, որ յիշեալ քահանային ներում շնորհուելով, հրաման տրուի քահանայագործելու։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Գ. Թեւին, Յակոբեաններու բաժնի շինութիւնները յետաձգուեցան մինչեւ երկու ամիս, շինութեան համար յարմար և տեղուն քարեր չը գտնուելուն համար։ Այս առթիւ մասնաւորաբար Էյուրեկի մէջ սոյն չէնքին յատուկ քարեր կը պատրաստուին, որոնց հասնելէն վերջ պիտի ձեռնարկուի շինութեան։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ կուսակալ Նազըմ փաշա, Հալէպի կուսակալի պաշտօնին կոչուած ըլլալով, առաջնորդ Տ. Եղեկիէլ Ծ. վրդ. կուսակալին այցելեր և շնորհաւորած է Ն. Վեհութիւնը իր նոր պաշտօնին առթիւ։ Կուսակալ փաշան իր գոհունակութիւնը յայտնած է առաջնորդին պաշտօնավարութեան մասին, որ քաղաքէն մեկնած միջոցին մինչեւ Ալի Բունար ողջերթի գացած է։

ՊԱՅԱԶԻԴԻ Տ. Ներսէս քհ. Քալբերունի որուն ի Պոլիս ուղեւորիլը հրամայուած էր, Սեպտ. 1ին ճամբայ ելած է Պայազիտէն։

ՈՒՐՖԱՅԻ Գաւառ. Ժողովը Օգոստոս 26ին գումարուելով ի ներկայութեան 23 անդամներուն, միաձայնութեամբ մերժած է առաջնորդ Տ. Ա. Նանիա վրդ. Հազարապետեանի իր պաշտօնէն տուած հրաժարականը։ Գաւառ. Ժողովը նկատի առնելով առաջնորդին բարւոք պաշտօնավարութիւնը որոշած է եպիսկոպոսական վկայական խնդրել, հետեւաբար խնդրագրով մը եպիսկոպոսական ատենին բարձրացում խնդրած է Ս. Պատրիարքէն։

ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ Վիճակին առժամեայ Քաղ. Ժողով մը կազմուած և յանձնարարուած էր առաջնորդին պաշտօնի հրաւիրել զայն։ Այս անգամ Տ. Վահրիճ վրդ. կը տեղեկագրէ Պատրիարքարան թէ Քաղ. Ժողովը Պատրիարքարանի հրամանին համաձայն ձեռնարկած է իր պաշտօնին։

ԱՐԱԲԿԻՐԻ առաջ. տեղապահ Տ. Մեհրուժան վրդ. որ Կարինէն ճամբայ ելած էր, Երզնկայ հասած և քանի մը օր հոն մնալէ վերջ իր պաշտօնատեղին մեկնած է։

ԱԶԳԱԳԻՏ

ԿԻՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԷՍԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹԻՒ

Մաղիկ կանանց յատուկ չարաթաթերթին երկրորդ թիւը հրապարակ ելաւ։ Կը ծախսուի բոլոր լրագրավաճառներու և Մխավաճառներու քով։ Առաջին թիւն ալ որ սպառած և երկրորդ անգամ տպագրուած էր, կը գտնուի ամէն տեղ իր սովորական 40 փարա գինով։

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՃԻՀԱՔ

Մաթպուսթը Տախիլիէ միւմէյիզը անհիսի սատ. համի Բեաշիֆ էֆ.յէ թէրֆիէն ըիւթպէի Ուլա սընըքը սանիսի։

Մաթպուսթը Տախիլիէ Էվրագ մէմուրը իզզ. Թահսին պէյէ թէրֆիէն ըիւթպէի Սանիյէ սընըքը միւթէմայիզի։

Մաթպուսթը Տախիլիէ խիւլէֆասընտան իզզ. Ալի պէյէ թէրֆիէն ըիւթպէի Սանիյէ սընըքը միւթէմայիզի։

Տախիլիէ նէզարէթը ճէլիլէի թէրիի մուամէլաթ գումիսիոնընտան իզզ. Իսմայիլ Հագգը պէյէ թէրֆիէն ըիւթպէի Սանիյէ սընըքը միւթէմայիզի։

Մաթպուսթը Տախիլիէ խիւլէֆասընտան ըիֆ. Հիւսէյին պէյէ ըիւթպէի Սալիսէ թէվֆիէ պույրուլմուշ տըր։

ՆԸՇԱՆ

Միւզէի Հիւմայուն մուհաֆիզըլարընտան Վասիլաքի Միհթաքիես էֆ.յէ իւչունճի ըիւթպէտէն նըշանը ալիր Օսմանի։

Մաթպուսթը Տախիլիէ գավասլարընտան Մուսթաֆա վէ Հայասար աղալարա պէշինճի ըիւթպէտէն Մէհմէտի նըշանը ալիւէրի ինան պույրուլմուշ տըր։

ՄԻՏԱԼԻԱ

Մաթպուսթը Տախիլիէ օտաճըլարընտան Իսմայիլ աղայա Իֆթիխար միտալիասը ինան պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԸ, (Պատասխանական զեկոյց).— Հեռաձայնի գործիքներուն Թուրքիա մուտքը արգիլուած է, սակայն հաստատուած է որ կարգ մը վաճառականներ և գործարանատէրեր կը շարունակեն բերել տալ ու ղրկել։ Այս պարագան մաքաստուներու մէջ կարգ մը աւելորդ դրամներու պատճառ կ'ըլլայ և տէրերն ալ, դրուած արգելքէն տեղեկութիւն չունենալով, կը գանգատին։ Հետեւաբար, մաքսային վերատեսչութեան մէկ տեղեկագրին վրայ, կը ծանուցուի թէ ներկայ Զեկոյցէն ետքը բերուելիք հեռաձայները պիտի գրաւուին։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Պաշտօնապէս տեղեկագրուած է Զեռնհաս պաշտօնարանին թէ Ռումէլիի մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ և ամէն ոք իր անձնական գործերովը կը զբաղի։

—Սելանիկէն կը գրեն թէ Միրքովէ գիւղին մէջ ձերբակալուեցան Նիքօ Տիմոզայով անուն պուլկար աւազակը և ուրիշ երկու աւազակներ։

ՇԲՈՏՐԱՑԻ երկրաչարժեալներուն ի նպաստ բացուած հանգանակութիւնը հասաւ 457,609 ղրշ.ի։ Վաճառական Արտաչէս էֆ. Ֆնտրգլեան 100 ղրշ. նուիրեց։

ՊՈԼՍՈՅ ԲԱՐԱՓՆԵՐԸ.— Պոլսոյ քարափներուն վրայ չինուելիք մաքսատան նոր շէնքերուն և մթերանոցներուն համար կազմուած յանձնաժողովը կարգ մը որոշումներ տուաւ։ Քարափներու Ընկերութիւնը այդ որոշմանց համաձայն՝ ձեռնարկեց գնելու Սիրքէճիի և Ղալաթիոյ քարափներու մօտ գտնուած կարգ մը շէնքեր և զանոնք վար առնել՝ նոր կառուցումները կատարելու համար։ Այդ շէնքերուն աէրերէն ոմանք աղերսագիրներ մատուցանելով կարգ մը առաջարկներ ըրած են, զորս նկատի պիտի առնուին։

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽԱՑՐԻՆ արտօնութիւն խնդրած էր Սալը Բազարի և Սիրքէճիի միջեւ փոքր շոգենաւեր բանեցնելու համար։ Պետական Խորհուրդը նըկատելով որ այդ իրաւունքը Շիրքէթի մենաշնորհին մէջ կայ, արտօնեց և ըստ այնմ տեղեկագրուեցաւ ձեռնհաս պաշտօնարանին և ծովային նախարարութեան։ Շիրքէթի վարչութիւնը փութով կատարել կուտայ Սալը Բազարի նաւամատոյցին շինութիւնը։

—Պէյլիքճիի և Հայասար Փաշայի միջեւ Շիրքէթի կողմէ շոգենաւ բանեցնելու խնդիրը հաղորդուեցաւ Ծովային Նախարարութեան, որուն կատարած քննութիւններէն ետքը երթեւեկները պիտի սկսին։

ԱՐՄՏԻՓԵՐՈՒ ՍԱԿԱՑՈՑՑԸ.— Անատոլուի երկաթուղիի ընկերութիւնը որոշեց Անատոլուի ներսերէն Հայասար Բաշա ղրկուած արմտիքներուն համար այն փոխադրոյչէքը գտնել, ինչ որ ցարդ կը գտնուի մինչեւ Տէրինճէ հասած արմտիքներուն համար։ Մինչ կողմէ, նկատելով որ հակառակ փոխադրութեան սակացոյցներուն զեղչման և ուրիշ դիւրութեանց, տեղական արմտիքները չեն կրնար մրցիլ օտար ապրանքներուն հետ, կայս. կառավարութիւնը որոշեց առաջնակարգ սերմնցու բաժնել երկրագործներուն։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆ էմբէրիալի մարքիզը և մարքիզուհին որոնք զբօսական պտոյտի համար Պրուսա գացած էին, այս առտու կը դառնան Պոլիս։ Պրուսայի կուսակալը ընդունեց իր բարձրաստիճան հիւրերը որոնք այցելեցին քաղաքին պատմական վայրերը։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդը երէկուան նիստին մէջ նկատի առնելով որ Ռուսիոյ մէջ քօլերան բաւական տարածուած է, հարկ եղած միջոցները անօրինեց ախոն Թուրքիա ճարակումը արգիլելու համար։

ԴԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ վարժարանին ուսանողներուն արտադրութեան ցուցահանդէսին բացումը գրած էինք։ Իւղանկարի ճիւղին մէջ նկարներ ունին նաեւ Տիգրան և Միսաք էֆ.ները։ Ճարտարապետութեան ճիւղին վերջին դասարանին ուսանողները, որոնց մէջ կան նաեւ Կիւմիւշկէօզեան, Տ. Ներսէսեան և Պաշնաքեան էֆ.ները, ցուցադրած են թատրոնի մը յատակաձեւերն ու նկարները։ Արձանագրութեան ճիւղին ուսանողները 16 արձան շինած են։ Փորագրութեան ճիւղէն Ալիքսան էֆ. Պոյաճեան պղինձի վրայ փորագրած է նկարիչի աչխատանոց մը և քանդակուած շքադրամ մը։

ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ Ա. շրջանակի արդի չէնքը անբաւական ըլլալով պիտի փոխադրուի Պոլսոյ Կոսկայի թաղը մեծ տուն մը որ 3000 ոսկիի պիտի գնուի և նորոգուի։

ՓԱՑՏ ԵՒ ԱՅՈՒԽ.— Երկրագործական նախարարութիւնը գրեց նահանգները որպէս զի մեծաքանակ փայտ և ածուխ ղրկեն Պոլիս։

ՄԱՔՍԱՏԱՆ «Այնէն» ապրանքներու զեղծումին քննութիւններէն հաստատուեցաւ որ այս ճիւղին վաճառման պաշտօնեաները կատարելապէս համաձայնած էին իրարու մէջ, այդ գողութիւնները կատարելու համար։ Գործին տեղեկագիրը մատուցուեցաւ Բ. Դրան։

ԲԱՂՆԻԲՆԵՐՈՒ մաքրութեան հրակելու համար հրահանգներ տրուեցան պատկանելի պաշտօնեաներուն։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

Մ. ԲԱՆԻՍԻԼ ԷԼԵԷՆԻՏԻՍԻ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս երէկ գիշեր վերջին պահուն մեր ստացած ստոյգ տեղեկութիւններուն վրայ յենլով ծանուցած էինք, որպէս ենք յայտարարելու թէ Մ. Իսսթաչ Էվէլենիտիսի երկրորդ որդին Մ. Բանտիա Էվէլենիտիս կրցած է ճողոպրիլ վտանգին անմիջական ազդեցութենէն, և բժշկական դարմաններուն շնորհիւ բաւական յուսալից վիճակի մը մէջ կը գտնուի։

Այս պարագան անչուշտ մեծ ուրախութիւն պիտի պատճառէ հանրութեան, քանի որ Էվէլենիտիս ընտանիքը ո՛չ միայն կարօտ և աղքատ դասակարգին տեւական օգնութիւններ կ'ընձեռէ, այլ նաեւ մայրաքաղաքիս սեղանաւորական հրապարակի վրայ ալ միշտ աչակից գտնուած է իրեն օգնութեան կարօտ գտնուող առեւտրականներու։ Հետեւաբար Էվէլենիտիս-Զարիֆի հարտնիքին խրախճանքներէն ետք, ո՛րչափ որ ցաւալի տպաւորութիւն մը առաջ բերաւ Մ. Բանտիան անձնասպանութեան տխուր դէպքը, հիմա նոյնչափ ալ ուրախութիւն կ'առթէ վիրաւորին յուսալից կացութիւնը։

Այս դժբաղդ դէպքին մանրամասնութիւնները հաղորդած էինք երէկ արդէն։

Անձնասպանութենէն քանի մը ժամ առաջ, Մ. Բանտիա կը մասնակցէր այն ճաշին զոր Մ. Իսսթաչ Էվէլենիտիս սարքած էր, և որուն ներկայ էին ի մէջ այլոց, Մ. Պէրժէ և Պէրլիէի Պլիսիրիէր տան անօրէն Տօքթ. Ֆոն Շվայպան։ Թէ ճաշին միջոցին և թէ ճաշէն ետքը, Մ. Բանտիա ո՛չ մէկ նշան կ'արտայայտէր իր տալիք դժբաղդ որոշումը մատնող։

Կէս գիշերէն առաջ, Մ. Բանտիա պարտէզին մէկ անկիւնը գնաց և հոն էր որ ռէվոլվէրի հարուած մը պարպեց ալ քունքին կողմէն։ Ասկէց կը յայտնուի թէ անձնասպանին որոշումը վճռական էր, և բաղդին մէկ ժպիտովն է որ յոյս կը ներշնչէ այժմ ազատուելու։ Գնդակը միւս կողմէն, այսինքն դուրս ելաւ, իր ակնակապիճէն հանելով աչ աչքը և վնասելով ձախ աչքին։ Հարուածին ձայնէն, առաջին անգամ հոն փութաց խրուաթը և յետոյ ուրիշներ։ Տօքթ. Ատամիտէս և Սթէքուլիս անմիջապէս հասան, որոնք Մ. Բանտիան պարտիզպանին տաղաւարը փոխադրել տուին, ուր կարելի եղած նախնական դարմանները ի գործ դրին, առանց պտտելու անոր ծանր վիճակը իր ընտանիքէն։ Մինչեւ առտու տօքթորները հոկեցին վիրաւորեալին մնաբը, երբ արշալոյսին հասան նաև Տօքթ. Զիքուրաս, Տրաքուլիս, Քամպուրօղլու և տը Լաքամպ։ Առտուն ելիտասարդին վիճակը չատ ծանր ըլլալով հաղորդութիւն տուին։ Ժամը 4ին (Ը. Ե.) կանչուեցաւ նաև ակնաբոյժ Տօքթ. Էյսէն։ Վիրաւորը որ մինչեւ կէս գիշեր տառապանքի ճիչեր կ'արձակէր, հանդարտ քուն մը ունեցաւ, մինչեւ առտու ուշ ատեն։ Երէկ մերթ ընդ մերթ կը վերագտնէր իր մտքի կարողութիւնները։ Բնաւ տենդ չէ ունեցած։ Բժիշկները կը յուսան ազատել զայն, և ալ աչքն ալ դարմանել։

Մ. Բանտիա 24 տարեկան է և իր ուսումը Բարիզի առեւտրական բարձրագոյն ուսմանց վարժարանը ստանալով, իր զինուորական ծառայութիւնը կատարած է Ցունատանի մէջ։ Տարիէ մը ի վեր հօրը հետ կ'աշխատէր։

Ցունաց Տ. Եռաքիմ Պատրիարքը որ տխուր լուրը առաջին անգամ Մ. Տէմոսթէն Էվէլենիտիսէն առաւ, խորապէս յուզուեցաւ։ Բաւ թէ կատարելապէս կը մասնակցի այն ցաւին զոր Էվէլենիտիս ընտանիքը կ'ունենայ այս առթիւ։ Պատրիարքը անմիջապէս իր փոխանորդը ղրկեց Էվէլենիտիսներու բնակարանը իր ցաւակցութիւնները արտայայտելու ընտանիքին և միեւնոյն առնն իր սրտագին մաղթանքները վիրաւորեալին ապաքինման համար։ Կէս օրէն ետքը նոյն ինքն Պատրիարքը անձամբ եկեղի գիւղ Էվէլենիտիսի վիլլան գնաց, Քիսսի մետրապոլիտին ընկերակցութեամբ։

Ամէն կողմէ միթթարական արտայայտութիւններ կ'ուղղուին Էվէլենիտիսներու։ Ելմտական, առեւտրական և ճարտարարուեստական աշխարհին պատկանող երեւելի անձնաւորութիւններ, ինչպէս նաև Ցոյն և ուրիշ հասարակութենէն նշանաւոր անձնաւորութիւններ իրենց մխիթարութիւնները կը փութան յայտնել Մ. Էվէլենիտիսի։

*** Մ. Իսսթաչ Էվէլենիտիսի խնամին Մ. Լէոնիտաս Զարիֆի որ անձնասպանութեան դէպքը իմանալուն պէս Եէնիգիւղ Էվէլենիտիսներու վիլլան փութացած էր, կառքի արկած մը անցուց, որուն հետեւանքով ոտքը ճմլուեցաւ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՀՌՈՄ, 28 Մեպտեմբեր.— Իտալական կառավարութիւնը ընդունեց Զարին հրաւէրը, մասնակցելու համար Լա Հէյի միջազգային նոր դեսպանախորհուրդին։

ՊԵՐԼԻՆ.— Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Մ. Թիթոնի և Գերման Պիւլով իշխանը վաղը պիտի բանակցին Պատէն-Պատէնի մէջ։

ՐՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

214ՐԴ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ — 1 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1905

Նումէրօ	Ֆրանգ	Նումէրօ	Ֆրանգ	Նումէրօ	Ֆրանգ	Նումէրօ	Ֆրանգ
41698	300000	391983	1250	254111	1000	1104441	1000
147366	25000	523294	»	408981	»	1173392	»
1294392	10000	1016046	»	481740	»	1194105	»
1824919	»	1069427	»	510422	»	1249611	»
437853	2000	1138448	»	515414	»	1273265	»
723903	»	1346924	»	651853	»	1285561	»
752765	»	1440395	»	673864	»	1364555	»
1312596	»	1694684	»	900073	»	1579308	»
1467119	»	1731083	»	915179	»	1582012	»
1506601	»	65972	1000	951703	»	1824917	»
215668	1250	160148	»	978150	»	1834586	»
254114	»	160149	»	989657	»		
330684	»	170643	»	989660	»		

850 ԱՄՕՐԹԻ ՇԱՀՈՂ ԹԻՒԵՐ

2191— 5	334261 — 5	758996.9000	1173391— 5	1586471— 5
30631— 5	343361— 5	764126— 30	1174581— 5	1593796—800
31966— 70	345426— 30	784736 — 40	1174981— 5	1595361— 5
33201— 5	369921— 5	818026— 30	1186231— 5	1618971— 5
41696 —700	382656— 60	835721— 5	1189536 — 40	1627611— 5
57346— 50	391981— 5	839291— 5	1194101— 5	1636421 — 5
61071— 5	405081— 5	840126— 30	1213056 — 60	1669676— 80
64946— 50	408982— 5	850391— 5	1226266— 70	1688871— 5
65971— 5	437851— 5	868256— 60	1249612— 5	1694681— 5
89481— 5	452511— 5	875121— 5	1260726— 30	1715411— 5
91371— 5	463436— 40	877136— 40	1272196—205	1721711— 5
108611— 5	474026 — 30	900071 —5	1273261— 0	1731081— 5
147367— 70	481736 — 40	908446— 50	1285562— 5	1735686— 90
149606— 10	503861 — 5	915176 — 80	1294391— 5	1735881— 5
149801— 5	510421 — 5	949626 — 30	1309001— 5	1757701— 5
160146— 50	510596—600	951701— 5	1312597—700	1804476— 80
166881— 5	515411 — 5	977581— 5	1346921— 5	1812861— 5
167151— 5	523291 — 5	978146 — 50	1355926 — 30	1815201— 5
170641— 5	532426 — 30	979651— 5	1360891— 5	1815441— 5
179846— 50	578341— 5	981171— 5	1362386— 90	1815456— 60
183376— 80	593931 — 5	989656— 60	1363831— 5	1816916— 20
190471— 5	651851 — 5	1011261— 5	1364551— 5	1823931— 5
209951— 5	673861— 5	1012761— 5	1389506— 10	1824916— 20
210401— 5	673861— 5	1015631— 5	1400111 — 5	1834587— 90
215686— 90	688551 — 5	1016047— 50	1440391 — 5	1840811— 5
254112— 5	692676 — 80	1026731 — 5	1457616 — 20	1841196—200
258301— 5	702651 — 5	1055681— 5	1461356— 60	1846311— 5
267086— 90	706406 — 10	1058676— 80	1467116 — 20	1853596—600
267456— 60	712796—800	1069426 — 30	1506602 — 5	1883726— 30
277886 — 90	715546 — 50	1081431 — 5	1522521— 5	1886416— 20
278056 — 60	723171— 5	1104442— 5	1526401— 5	1903091— 5
307586— 90	723901 — 5	1110951— 5	1531711— 5	1911341— 5
310326 — 30	747316 — 20	1133611— 5	1565256 — 60	1920891— 5
319766— 70	748231— 5	1138446— 50	1579306— 10	1930461— 5
329886— 90	751671— 5	1139076 — 80	1582011— 5	1931431— 5
330681— 5	752761— 5	1165936— 40	1583196—200	1936421— 5
			1979856— 60	

Աստանաբոյժ

Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

6, ԲԵՐԱ ՄԵԾ-ԲԱՐՄԱՔ-ԳԱԲՈՒ ՓՈՂՈՑ, 6

ՀԻՒԱՆԴԻ ԿԸՆԴՈՒՆԻ ԱՄԷՆ ՕՐ

Կիրակի օրերը — ժամադրութեամբ

37—50

ՏՕՔԹ. ԽԱՉԻԿ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Պահնէ Գաբու, շարաւանատ. Հանի Պէիիր Էֆ.ի դէմը իր մասնաւոր դարմանատունը թիւ 19 ամէն օր ժամը 5—11

Նոյնպէս՝ կէտիկ Փաշա, Միւսէլիմ փողոց, Լուսին դեղարանը ամէն առաւ. մինչեւ ժամը 5.

Ամէն անոնք որոնք կը տառապին ծննդական գործարաններու հիւանդութիւնով կրնան դիմել վերոյիշեալ կարող եւ փորձառու բժշկին, որ երկար տարիներ գաւառներու մէջ իր արուեստը ի գործ դրած և հիմա եկած հաստատուած է վերոյիշեալ տեղերը։ Ցարդելի բժիշկը իր ծանօթ մասնագիտութիւնով կը խօսանայ քիչ ժամանակի մէջ կատարելապէս բժշկել իրեն դիմող հիւանդները։ Հինգշաբթի օրերը ձրի։

20—9

ՁԱՎՈՒՇ ԲԸՆՕ

Պատկերազարդ հրատարակութիւն

Հեղինակ՝ Բիրի Սալ

Թարգմանիչ՝ Մ. Թէվֆիգ Պէշ

Այս խիստ հետաքրքրաշարժ և բարոյացուցիչ գրուածքը մաքուր ու սահուն տաճկերէնի մը թարգմանած է ծանօթ հրապարակագիր Մուսթաֆա Թէֆիք պէյ։ Կը բաղկանայ 1000 մեծադիր երեսներէ, որուն մէջ կան բազմաթիւ յայտնի պատկերներ։ Տաճկերէն լեզուին ընտելանալու և միեւնոյն ժամանակ խիստ հետաքրքրաշարժ գիրք մը կարդալ փափաքողներուն կը յանձնարարուի։ Գին 10 դահեկան, գաւառներու համար 15 ղրուշ։ Դիմել մի միայն Մանզումէի խմբագրատունը։

ԹԱՔԹԱՊՈՐՈՒԼԵԱՆ ԹԷՐՋԻ ՅԱՍՈՐ

Մահնուա Բաչաստ Մանասթիր խանը 32 նումէրօիլէ մուլաքաքաւ օտաստ արմարլամ էլտիսէ իլէ մէնդուլ օլուպ, վաղթին կիսինչին մալ վաճրգ սուրէթ պէյիմի էլպէք եսքարդը կիպի, պաչլընա աիլէլն էլպիսէլէրի վէ սակր քուտիւմէլէրի սէղ վէրտիկի կիւն վէ ասաքտատ սէպաթ իլէ հազրը իսէր։ Թիւճարան եաղնըրլարը իլէ վէ սակր սատմլարընա հոգիմալրդ իլէ սասխի էլպիսէ եսքարդ։ ղու խուսուս թէյրիթ իսէէք զէվթրն մութլագ սուրէթսէ հօշնուսիյէթինի մուհիպ օլանաղընսան իլանը մէղքիւրէ իսդիթատար օլունմուշ։

50—39

Ա Վ Է Լ Ա Ն ՍՈՒՅՈՒ զաթիէն ճիլաէ լէքէ պրագմագարդն պէյազանմը սաչ վէ պըրդպարա թերավէթ վէ ըէնկը թապի վէրիր։ սայը քէօքիւնէն գուվվէթլէնմիբերէք ատօքիւմէսնէ ասա մէյան պրագմաղ։ էմսալի կէօրիւմէմիկ պիր աէրէնէաէ սայը չօղալարը։ սաչ վէ պըրդն մաթլուպ վէճնէր նէլվ ու նիւժարնա ֆէվգէլաղատ խրամէթ իսէր։ Իսթիրսա իսիսիքաէն սօնրա իւք աէֆա օլարագ Աթինա չէհրինաէ թէէսիս իսիլէն պէնէլմիկէ թիճարէթ վէ սանաթ սերկիսինաէ էմսալի միւսթահզարաթ միյանընտա էն բարլագ մէրթէպէսի իրդադա ժուվաֆֆագ օլմուշ ըր։ Սէրկիսէ Ավէլանա կիւմիշ միւսքեֆաթը վէրիլմիկի հուլսէ միւսթահզարաթը սարէրնէն ճիմիկսի բէտա իսիմիշ պիր։ միւքեֆաթը մէժիլէքթիմիզաէ իսթիրսա օլրնա «Ավէլան» գաղանը։

Ավէլան տիկէր սաչ վէ պըրդ պոյաղարը կիպի օլմայուպ պիր գուրթ աէրունինաէ սուրէթը իսթիմալի թարիֆէսի պէրաաէր օլաուղը հալաէ թէք պիր չիչէքէն իպարէթ սիր։ Միւլթերիի քիրան սիյահ եաքօտ քէսթանէ բէնկիսանէն հանկըրը իսթէսթքլէրինի պէյան էյլէմէլի սիրէր։

Մահալը ֆիրուխթը.— Պէյ օղլունտա Գօն Մարիէտ, Ղալաթատա Մ. Մաաէլա, Ֆրնսագլրտա Վասիլաքի էֆ.ենն, Պէյիքթաշտա Բեազիմ պէյին, Գաղչէ գարուսրնտա Գասատեան էֆ.ենն, Սուլթան Համամընտա Մէզիքի օղուլարը վէ Եէնի Ճամիաէ Ռեազիմ պէյին էճզա աէրօլարը։

Ուսմամ Աճէնթէսի.— Պէյօղլունտա Ճատաէի Բէպիրամէ 146 նո. Մ. Թոսոր Սթավրաքինին Բէրու-քէար սալօնընտա։ Ֆիսթը մազթու օլարագ չիչէսի 25 դրուշ։

20—8

ՄԿՆԱՄՊԱՆ

Mort aux Rats

par la Pâte phosphorée de Louis Steiner de Vernon (France)

ԲԱՐ ՖՕՍՖՕՐԷ

15, Médaille aux Expositions or, vermeil, Argent & Bronze

Ի Վերնոն (Ֆրանսա) աշխարհահռչակ Լուի Շթայնրի պատրաստած այս անպուճգական դեղը որ վարկենական կ'ոպանէ դաշտային և քաղաքային ամենէն մեծ մուկերը, կը ծախուին ամանուար չիներու մէջ հետեւեալ գիներով

1/4 ՇԻՇԸ 50 ՓԱՐԱՁ — 1/2 ՇԻՇԸ 2 ՂՐՈՒՇ

TUE SOURIS (MARQUE DÉPOSÉE)

Թի ՍՈՒՐԻՆ ցորենի հատիկներ են որ մասնաւորապէս պատրաստուած է փոքր մուկեր (ֆրնսագ արչանը) ինչպէս նաև պարտէզներու մէջ հոդին տակ տարող մուկեր, եւարն ՇԱՏԱԿԱՐ փոքր կենդանիներ ոպանելու համար

1/4 ՏՈՒՓԸ 50 ՓԱՐԱՁ

Վերոյիշեալ դեղերը կը ծախուին

Գալիս. Ամէն մեծաքանակ դեղաւորէից վաճառատունները և դեղարանները։
» Պէն Պիր Ջէյիա վաճառատունը, Գահնէ-Գաբու
» Իպրահիմ Էֆենտի էֆէնտի, Մրսրր Զարչին
» Տ. Բ. Տիմիթրիասի, Անգլիական վաճառատունը Գահնէ Գաբու
» Պազար որ Ֆրանս, Նպարեղէնի վաճառատունը Համիտիէ փողոց

Բերա. Գոն Մարչէն
» Ամէն մեծ դեղարանները և նպարավաճառատունները։

Ուշադրութիւն չիլերուն և տուփերուն, որոնք զարուսած և վրան L. Steiner, Vernon ինչպէս նաև գործածութեան եղանակը նշանակուած են։

Թուրքիոյ ընդհանուր կեդրոնատեղին է միայն մեծաքանակ վաճառումներու և յանձնարարութեանց համար, Կ. Գալիս Սուլթան Համամ, Հաճօրուլս խան, թիւ 31։

25—50

ՍԹԱՄՊՕԼ

33, 35, 37

ՖԻՆՋԱՆՃԸԼԱՐ ՓՈՂՈՑ

ԳՈՐԳԵՐ

ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՄՈՒՇԱՄՊԱ.—ԼԻՆՕԼԷՕՄ, ՎԵՐՄԱԿ ԳԱՐԱՍԵԱՑ ՀԱՄԱՐ ԾՈՊԵՐ (ՍԱՉԱՓ) ՊԱՏԻ ՆԿԱՐԷՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼԱՉԱՌՈ ՖՐԱՆՔՕ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԱՆԱՏՕԼՈՒ ԲԱՍԱԺ

ԹԻՒԼԵՐ ԵՒ ՍԹՕՐՆԵՐ

ԾԱՆՕԹ.— Մեր Բերայի հաստատութեան մէջ Հ. Ե. Նոյեմբեր 1էն մինչեւ 15 Դեկտեմբեր ամէն կիրակի, կտոր Ճոցած ապրանքներ պիտի ծախուին որոնց վրայ նշանակուած են վերջին գինը մեզ ապրանք եղած գինէն աւելի առեան։

36—4

ՆՇԱՆ ՁԱՄԻՉԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՍԵՐՈՒ ԵՒ ԳԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

Կ'ուզէք հարսնիքներուդ փայլը աւելցնել, գեղատեսիլ «էֆէ» մը առ մոմերուն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ՁԱՄԻՉԵԱՆԻ՝ վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ կը գործարուին նաև մեծ խնամով վերջին նորաձեւութեամբ հաղակաւոր մոմեր, անմրցելի ոճան գիներով։ Կը գտնուի նաև հոն հարսի կիրանա, քաղք, քաղքի անասնի, դարդարուած կողով, ծաղիկ, փէսուար, եւն. եւն. եւն.։

Փոխանցէք, հարսնիքի ցերեր, այցելել անգամ մը Նշան Զամիչեանի հարսանեկան մոմերու ճաշակաւորները, ուր ոչ միայն ձեր հաճոյքը, այլ նաև ձեր քսակն ալ գոհացում պիտի գտնէ։

ՍԽԱԼ ՏԵՂ ՉԵՐԹԱ։

ՆՇԱՆ ՁԱՄԻՉԵԱՆ

Կ. Գալիս, Քամանքօ խանի ոտակ, թիւ 86 — 50—21

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ. 2/14 եւ 1310 Սեպտեմբեր 20 թուականիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նալլը խան, Հէվաբէն փողոց թիւ 14 և կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Գանքայի՝ Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Գալիս Մ. Մ. Ի. Սատաք և Ռօսիդի, Հէյմ իլ Իսլամ խան, Գահնէ գաբա թիւ 10.
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անէէլիէէս, Կայսրանի հրապարակ.
Գաբգիւղ, Բեամիլ էֆէնտի Շուկայի հրապարակ.
Գաբգիւղ, Մ. Ա. Անդիբա, Մօտա ճատաէի.
Գէօյիքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարչի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, թիւ 12 Թանէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Իշիէն Քրէ մէղի, Թէվֆիքիւլ խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Գանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռօսէ,
Գէօյ, Մ. Բէ ճատաէի, թիւ 137.
Մաս Կղզի, Ռէսուլ էֆէնտի.
Բ. Յանմարբա, Բէնէիք.
Գալիս Ս. Միւնիր պէյ, Թէրազգը խան թիւ 8 և 9, առաջին յարկ։

Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 38—50

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԷ ՊԵՐԼԻԷՆ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՆԱՆՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՈՒՄԱՐ ՄԻՆՉԵՒ 1903 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1903

1,325,000,000 ՖՐԱՆՔ — 510,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ 26 ՍԵՊՏ. 1853Ի ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԷ ՊԵՐԼԻԷՆ Յամախային Եւրոպոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Անմրցելի ԲԱՐԻՈՅԱՆՆԵՐ գաւակաց Ապազայի Ապահովագրութեանց

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈՓԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻի, ԹԻՒՆԷԼի, ԲՐԱՄՎԱՅԻ և արկածներու դէմ, ալիքներու ամէն կողմը և ամբողջ գետնագիր սուրողութեան ժամանակ, օրէնք հոսքը շաբաթական փոքր վճարումով մը, որոնք Մէկ ՖՐԱՆԿԻՑ և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ունի 52 Ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրած կ'ելլայ 10,000 Ֆր. մահուան պարագային 15,000 Ֆր. արկածէն յուսալ եկած տնտեսագիտական պարագային, և օրական հինգ Ֆրանք՝ ժամանակաւոր անիծրութեան պարագային։

Ընկերութեան գրասենեակն է՝ ՈՍԿԻ ՀԱՆ. ՊԱՆԳԱԼԻ ի Գալիս.=

ՔԱՌԷՏԻ ԼԻՈՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՍԷ. ՊԱՆԳԱԼ

ԼԻԱԶՈՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

Ա. Կ. ԱԻԻԶԷՆԱ

50—24 — Ղալաթիա Պէրէքէ խան Օռիան Պանկի դիմացը

ԳՐԱՏՈՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՍԿԻԹԵԱՆ

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒՒ Մէարիֆէն ու Պատ. Ուսումն. Խորհրդէն արտօնուած դպրոցական, կրօնական, բարոյական, բանաստեղծական, առողջապահական, գիտական ու վիպական զանազան գրքեր։

Ծեռակի հանմամա % 15էն մինչ 30 դեղչ կը տրուի։

ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՒ այցեռամսեր — 100ը 10 ղրշ.—, հաղորդագրութիւններ, հարսանեաց հրաւիրագիրներ, նամակագրութիւններ, դպրոցական քարտիներ, վկայականներ, վիճակացոյցներ, եւայլն և այլն։

ԿԸ ԶՐԿՈՒՒ Պատ. Ուսումն. Խորհուրդէն վկայեալ ու լրմարագրն դպրոցական պարագաներ՝ առանց սակայն մասնաւոր նկատումներով, ինչ որ կը հաստատէ Մէարիֆէն արտօնուած Գրատան ծանուցագրին 10րդ էջը։

ԵԹԷ կ'ուզէք գոհ մնալ, անկասկած դիմեցէք այն գրատան՝ որ պաշտօնապէս արտօնուած է Մէարիֆէն. ու մի՛ խաբուիք ինքնակոչ գրավաճառներէ՝ որոնց գործունէութիւնը քանի մը փայլուն խօսքերէ անդին չանցներ, և ինչպէս ամէն անգամ չատ մը տեղերէ գրուած է՝ այսօր ալ Գիւէնիկէն Տիար Սամուէլ Աղէքսանդրեան կը գրէ մեզ ըսելով. «Ցաւով կը յայտնեմ թէ, դիմած եմ գրատունի մը ու չարաչար խաբուած» եւ այլն։ Այս պարագային ալ մեզի ուրիշ բան մը չմնար ընելու, բայց միայն ըսել.

ԿԸ ՄԱՏՐՈՒԻ նաև այսպիսի գրաւաճառներուն հետ մեր նոր յանձնարարութիւնները ունեցած առկախ հաշիւները։

ՊԱՀԱՆՋԵՑԷՔ. Գրատունս ընդարձակ ծանուցագիրը, նոր դպրոցի 70 պատկերներով զարդարուած Այբբենարանը ու Պատ. ընտելարան Մայրենի լեզուի Ա. տարի անուն գրքերէն. որոնցմէ ձրի պիտի ղրկուի ձեզ մէկ մէկ օրինակ, ինչպէս նաև թուղթեր պահարաններ մեզի հետ դիւրութեամբ կարելու թղթակցելու համար։

Գրատանս հասցէն է

درسعادت سرکجی خوراسانجی خانده
کتبخانهٔ جدید

Գրավաճառ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՍԿԻԹԵԱՆ
Խորասանեան խան Սիրքէճէ
11—20 — Կ. ՊՕԼԻՍ

Ա Զ Դ

Ս. Դրիգոր Լուսաւորիչ Ուսումնարանին 17րդ Տարեշրջանը պիտի սկսի առաջիկայ 1/14 Սեպտեմբերին։

Ուսումնարանին Խնամակալութիւնը ծանուցած է արդէն, մասնաւոր յայտագրով մը, յարգոյ ծնողաց և պատուական ազգակիցներուն, անոր դիտած կրթական ուղղութիւնը, նպատակը, ուսանող ծրագիրն և ընտրեալ դասատուներուն անուններն և վստահ է որ անոնք լիուլի գաղափար կազմած են այս ուսումնական հաստատութեան վրայ և անոր ներքին արժէքը գնահատած։

Աշակերտաց արձանագրութեան համար ծնողք կրնան դիմել Ուսումնարանին Տնօրէնութեան, Բերա Եէշիլ փողոց թիւ 1, ամէն Շաբաթ օրի և Ուրբաթ օրերը մինչեւ կէս օր։

Հին աշակերտաց արձանագրութիւնները տեղի պիտի ունենան Սեպտեմբեր 1էն մինչեւ 3. իսկ դասերը պիտի սկսին Սեպտեմբեր 5ի երկուշաբթի օրը։

ԱԿԱՆԹԵՐ

ունիք փատ, դատաք, ցաւոց և լինարու հիւանդութիւն, կատարեալ գործմանամբ, և բնականին անթերի գեղեցկութեամբը արտաքսան ականեանու զեանդան, և լիովին գոհ մնալու համար, դիմեցէք ԱՍԱՄՆԱԲՈՅԺ

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԻ

Կ. Գալիս, Գահնէ Գաբա, Ֆիս-Ֆէր-Զէլիսին դիմաց, ժամը 5էն 11½, և ամէն առաւօտ կանուխ, Մեքեատ Բեամպէյ, իր բնակարանը։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

3—50

ՏՊԱՐԱՆ ԵՒ ՓՈՐԱԳՐԱՏՈՒՆ ՔԱՕՆ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

34, Կ. Գալիս, Պապը Ալի ճատէսի, 34

Գործատունս որ երկար տարիներէ ի վեր հաստատուած էր Սապան Տպարանի կից, այս անգամ փոխադրուած է Պապը Ալի Ճատէսի թիւ 34։ Ցարդելի Դատատաքի և Գալատեցի յանախորդաց ճաշակին լիովին գոհացում տալու համար Եւրոպայէն յատկապէս բերել տուած եմ տպագրական մեքենայ մը և ամէն լեզուէ և ամէն տեսակէ նրբաճաշակ տառեր, մրցելու համար այս տեսակ հաստատութեանց հետ։

Կը պատրաստուի ամէն տեսակէ և ամէն լեզուէ վաճառականական պիտոյք, հրաւիրագրեր, մաղազ և ամէնաճաշակաւոր այցաքարթեր եւն.եւն.։ Ամսագիր կամ փոքրագրատան մէջ կը փոքրագրուին ամենանուրբ փորագրութիւններ, բժիշկներու և փաստաբաններու թղթակիներ, մաղազ և քաղաքաւէ տամէն տեսակ կնիքներ և առանց վերաբերեալ զանազան տեսակ մեքենաներու ծախ մեքենք մը միշտ պատրաստ կը գտնուի գործառնոյ մէջ։

Գրատներէ ըլլալիք յանձնարարութիւնք փութով և ուշադրութեամբ կը կատարուին։ Մէկ անգամ միայն Տպարանս և փոքրագրատունս այցելել բաւ է հաստատելու համար այն բոլոր առաւելութիւնները զորս ի դիւրութիւն յանախորդաց ցեմբնայեր միշտ ՄՐՑՈՒՄ, ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ և ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ։

Գ. Գ.

ՆՈՐ ՃԱՇԱՐԱՆ

Պահնէ Գաբու, Իզմիր Փողոց, հանդերձավաճառ Մ. Բիւթայի դերձակատան կից բացած եմ թիւ 4 Ճաշարան մը որ երկար տարիներէ ի վեր նոյն կողմերը ճաշարանապետութիւն ընող Կավրէլլ Անտասասիանի վարչութեան տակ կը գտնուի։ Ծառախորդները շատ գոհ պիտի մնան սպասներէն, կերակուրներէն և պաշտանէից կենցաղագիտութենէն։

2—13 — ԱՐՈՍԴՕՂԼԱԲԻ ՔԱՑԱ ՕՂԼՈՒ

ՊԱՇՏՕՆ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Առեւտրական հրապարակի վրայ իր պարկեշտութեամբ և փութաջութեամբ ծանօթ անձնաւորութիւն մը կը փափաքի ֆրանսերէն թղթակցութեան կամ հաշուապահութեան և կամ ա՛ռ և պաշտօն առանձնել պատրաստ որ հաստատութեան մը մէջ։ Առաջնակարգ երաշխաւորութիւն։ Դիմել Խմբագրատուն։

10—6

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ԳՐԱՏՈՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԵԼԵՃԵԱՆ

ԶԱԳՄԱԳԾԵԼԱՐ, ՄԵԾ ՆՈՐ ԽԱՆ

Գելեճեան գրատունը պատիւ ունի ծանուցանել դպրոցական մատեաններու — հոգաբարձու, ուսուցչ, աշակերտ — թէ ի վիճակի է յատուկիկայ ուսումնական ապարդիկներն խնայով, ու փութով հայթայթել Մէարիֆէն արտօնուած Օսմ. եւ Հայերէն ամէն տեսակ գիրքեր։ Գրատանս նպատակն եղած է յանձնարարդին չատուն մէջ փնտռել իր չահը։ Իր գտած համակրութեան ապացոյցն է յանախորդներուն մեծ թիւը որ կը ստուգատաց հետզհետէ։ Փարձ մը միայն կը բաւէ հասկնալու գրատան գործունէութեան եղանակը։ Փափաքողներուն ձրի կը գրկենք յառաջիկայ 1905-906 տարեշրջանի համար իւրաքանչիւր դասարանի վրայ պատրաստուած դասագրքերու ցանկը։

30—17

ՎՈՒՄՇԱՊՈՒՀ ԹԱՇՃԵԱՆ

ԱՍԱՄՆԱԲՈՅԺ

Վկայեալ Կայս. Բժշկ. վարժարանէն եւ պաստուկալ ասամնաբոյժ Ազգ. Հիւանդանոցի

Այս անգամ իր բնակարանը Լանկայ, Թուլումբայ Մէլտոնը թիւ 64 տունը փոխադրած ըլլալով. կը խնդրէ ամենու յանախորդներէն որ հաճոյ պէտք եղած ժամանակ դիմել վերոգրեալ հասցէին։

Մեծ խնամքով կը դարմանէ փտած ատէն տեսակ ակռաներ և լինարի տեսակ տեսակ հիւանդութիւններ, նոյնպէս վերջերս Եւրոպայէ բերել տուած գործիքներու միջոցաւ խիստ ճարտարօրէն կը պատրաստէ և կը զետեղէ բնականին յար և նման արուեստական ակռաներ։

Ինչպէս մինչեւ յարդ. այժմ ալ կը շարունակէ իր այցելութիւնները շաբաթը երկու օր կէս օրէ վերջ Մաքրիգիւղ Սթամպոլ Ճատէսի, Սաեփան էֆ. Թէրզեանի դեղարանը և Սատաթիոյ Պօղոս էֆ. Անուշեանի դեղարանը։

ԶԲԻ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ

աղքատներուն եշ.օրերը կէս օրէ վերջ, իր բնակարանին մէջ։ 50 4

ՌՈՊԷՐԻ ԳՕԼԷՃ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը կ'սկսի սեպտ. 1/13էն։ Կարգադրութիւններ եղած են վաճառականական ուսումը բաղացուած կատարելութեամբ աւանդելու համար։ Վարժարանիս մասնաւոր բժիշկը ուսանողներու առողջութեան, մարմնամարզներուն և խաղերուն, ինչպէս նաև վարժարանին ընդհանուր առողջապահական վիճակին վրայ կը հսկէ։ Մարմնամարզի նոր և գեղեցիկ մասնաւոր շէնք մը կառուցուած է նորոգեալ, իր մէջ ունենալով մարմնամարզի ամէն տեսակ գործիքներ, վերջին դրութեանց համաձայն։ Երկու տարի է ի վեր բացուած է նաեւ փոքր տղոց յատուկ նոր շէնք մը, ուր կ'ընդունուին մինչեւ տասը տարեկան աշակերտներ։

21—25

ՏՕՔԹ. ՓՈՒԶՈՒՐԻ

Մասնագէտ ծննդական գործարաններու, մորթային, վեներային, միզանցքային և կնոջական հիւանդութիւններու։ Երկար տարի պաշտօնավարած է Բարիզի հիւանդանոց՝ երուն մէջ անուանի բժիշկներու քով։ Իր դարմանատունը կը գտնուի Ղալաթիա, Եիւքսէք Քալաբրիսի անկիւնը, Վայվատա ճատէսի թիւ 2, որ ամէն օր ժամը 2էն 10 բաց է։

12—25

ԲԱՐԶԱՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՊԱՐՏԻԶԱՆ

Վարժարանիս թիւ. տարեշրջանը կը սկսի Սեպտեմբեր 6էն (Ն. Տ). Հաստատութեան Տնօրէն Պարոն Զէյնպերը և իր Տիկինը արդէն վերադարձած են իրենց երկամեայ բացակայութենէն և յառաջիկայ տարի ուսուցման խուժդին վրայ կ'սկսին Քանատայի մէջ նշանաւոր հաստատութիւններ տեսնելու Ամերիկայի շրջանաւարներ ուրկից մէկը գլխաւորապէս պիտի ուսումնդէ առաջարկական դասընթացքը։

Աշակերտները ընտանեկան խնամք կը վայելէն գիշերօթիկ ուսուցիչներուն, հաստատութեան ժամանակը բաժինին հսկողութեան և Տիկին Զէյնպերի մայրական հոգածութեան տակ։

Դիշերօթիկ աշակերտներուն տարեգրանքն է 16 օսմ. ոսկի. 8 ոսկին Սեպտեմբերին սկիզբը և մնացած 8 ոսկին Յունվարի վերջերը վճարելի։

Վարժարանս յատուկ ուսուցիչ մը ունի գործնական երաժշտութեան համար և այս դասին հաճար տարեկան ժամանակը վճարուին է 1½ օսմ ոսկի

Աւելի տեղեկութիւններու հաճար դիմել Մ. Բրիթի, Պայպլ-Հասա. Կ. Գալիս, կամ Տնօրէնութեան Պարտիզակ։

Այն աշակերտները որոնք Գալիսէն մեկնած տանելին կէս գնով ոսկան առնել կ'ուզեն, պէտք է որ մինչեւ սեպտ. 1 (բ. ե.) իրենց անունները արձանագրել տան Գրիգոր էֆ. Նանպազեանի որ կը գտնուի Գալատա Հաս. գ թիւ 10։

10—14

ԼԻՍԷ ՖՐԱՆՍԷ

Վարչութեամբ՝ Մ. Ժ. ՖՕՌԻ

Բերա, Տուրմանա փողոց թիւ 2 Մասնաճիւղ, Գաբգիւղ Մօտա

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ ԴԱՍԱՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

Մօտակի վարժարանը կը վերաբացուի սեպտ. 5/18էն, իսկ Բերանը 7/20էն։

20—14

ՊԱՂԷ ՄԵՐԱԳԼԸԼԻՐԸՆԱ

ՊԱՂՋԵՎԱՆԱԲԱ ՎԷ ՋԻՉԷՖՅԻԼԻՐԷ

Սիւնպիւլ վէ լալէ վէ զանազագ վէ էվսալի չիչէք ասղանլարընը ամբէնէ մէվսիմի եագլըչեօր։

Պինանէնալէրէ մի-թէխնասսի ամն ՅԷՌԻԼԻՍԷ միւրաճաաթ իսթիրիզ։

Գալաթատա Պէօյիք Թիւնէլ խանընտա 9 նումէրօրնու ժաղղաբանտա եէր նէվվ չիչէք վէ չէմ վէ սարրէ թօխուսը վէ էլաթ վէ էռէվաթ սաթըլըր։

4—16

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԻԿ ԲԱՂՆԻՔ

Պապը Ալիի պողոտային վրայ ԽՈՃԱԼԲԱՇԻՆ հանրածանօթ բաղնիքն ձմրան առթիւ կրկնեփուած, նորոգուած և առողջապահութեան ամբողջ պայմաններով օժտուած է։ Ամբողջ սպասաւորներն ու ճերմակեղէնները նոր են ու մաքուր։ Մէկ անգամ գործածուածը երկրորդ յանախորդի չի տրուիր։ Բաղնիքը իրեն հաճար պատրաստել տուած է առողջապահիկ օճառներ որոնք բնաւ մնասակար նիւթեր չեն պարունակեր։ Ցանախորդներուն տրամադրութեան տակ կան եւ լեզուական զանազան, և արժէքաւոր իրերու համար գոց պահարաններ։

Մուտքն է՝ քէսէ, սապոն Ա. կարգ 10 ղրշ., Բ. կարգ 5 ղրշ.։

ԾԱՌԱՆԵՐՈՒՆ ՆՈՒԻՐ ԶԳԱՈ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՇՕՐԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ե. ԳԱՍԱՒԻԱՆ